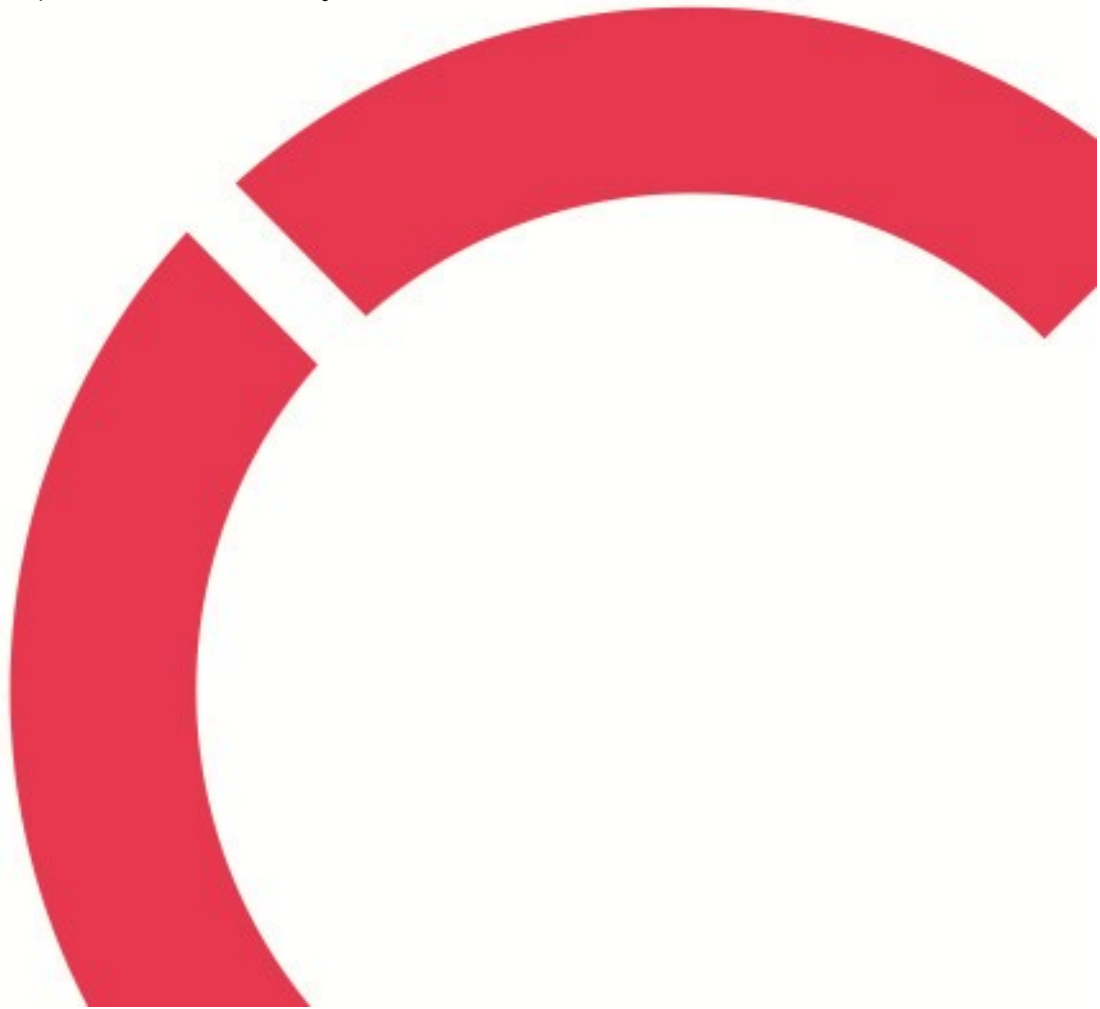

Sini Pekkala

KOKKIKERHOLEHTINEN

Materiaali kerhonohjaajille ja kerholaisille

**Opinnäytetyö
CENTRIA-AMMATTIKORKEAKOULU
Yhteisöpedagogi (AMK), kirkon nuorisotyö
Tammikuu 2025**

TIIVISTELMÄ OPINNÄYTETYÖSTÄ

Centria-ammattikorkeakoulu	Aika Tammikuu 2025	Tekijä/tekijät Sini Pekkala
Koulutus Yhteisöpedagogi (AMK), Kirkon nuorisotyö		☒ AMK ☐ YAMK
Työn nimi KOKKIKERHOLEHTINEN. Materiaali kerhonohjaajille ja kerholaisille		
Työn ohjaaja TM Emilia Teerikangas		Sivumäärä 21 + 2
Työelämäohjaaja Nuorisotyönohjaaja, Saga Jarva, Kempeleen seurakunta		
<p>Opinnäytetyön tavoitteena oli luoda materiaali kokkikerhoon. Opinnäytetyö tehtiin Kempeleen seurakunnalle. Materiaali oli tarkoitettu niin kerhonohjaajille kuin kerholaisille. Kohderyhmä oli kokkikerhoon osallistuvat lapset sekä kerhonohjaajat.</p> <p>Opinnäytetyön aiheena oli varhaisnuoren kasvu, kehitys ja hengellisyys, kirkon varhaisnuorisotyö ja kerhotoiminta sekä ympäristökasvatus. Opinnäytetyö oli toiminnallinen opinnäytetyö, jonka tuloksena syntyi kokkikerhomateriaali. Kokkikerholehtinen koostui 26 kerhokerrasta, joissa oli ruoan valmistusohjeet, hartaudet sekä oheistoimintaa.</p> <p>Opinnäytetyön tuloksena syntyi käyttövalmis materiaali, jota voi hyödyntää kaikissa kokkikerhoissa sekä muiden kerhojen suunnittelussa seurakunnan nuorisotyössä.</p>		
Asiasanat Kerhonohjaaja, kokkikerho, seurakunnan nuorisotyö, varhaisnuori, ympäristökasvatus		

ABSTRACT

Centria University of Applied Sciences	Date January 2025	Author Sini Pekkala
Degree programme Bachelor of Humanities, Community Educator		
Name of thesis COOKING CLUB MATERIAL. Material for club instructors and club members		
Centria supervisor ThM Emilia Teerikangas	Pages 21 + 2	
Instructor representing commissioning institution or company Youth worker Saga Jarva, Kempele parish		
<p>The aim of this thesis was to create a material for cooking clubs. This thesis was created for Kempele parish. The material was intended for club leaders and club members. The target group was children who attend a cooking club and the club leaders.</p> <p>The subjects of this thesis were pre-teens' growth, development and spirituality, church youth work, club activities and environmental education. This thesis was a practice-based thesis, which resulted in a material for cooking club. The cooking club material consisted of 26 club meetings, which contained instructions for meals, devotions and supplementary activities.</p> <p>The result of this thesis was ready for use material, which can be used for every cooking club and for planning other clubs in parish youth work.</p>		
Key words Club leader, cooking club, environmental education, parish youth work, pre-teen		

KÄSITTEIDEN MÄÄRITTELY

Kerhonohjaaja

Kerhonohjaaja on rippikoulun ja kerhonohjaajakoulutuksen käynyt nuori vapaaehtoinen seurakunnassa (Suomen evankelisluterilainen kirkko 2024d).

Kirkon varhaisnuorisotyö

Kirkon varhaisnuorisotyö on 7–14-vuotiaiden lasten ja nuorten sekä heidän perheiden kanssa tehtävää työtä ja toimintaa, joka perustuu kristilliseen uskoon (Suomen evankelisluterilainen kirkko 2024b).

Varhaisnuori

Seurakunnan toiminnassa varhaisnuoreksi määritellään alle rippikouluikäinen mutta koulun aloittanut 7–14-vuotias lapsi tai nuori (Suomen evankelisluterilainen kirkko 2024b).

Ympäristökasvatus

Ympäristökasvatus on elinikäinen oppimisprosessi, jonka tarkoitus on lisätä tietoutta ympäristöstä, ympäristönsuojelutyöstä sekä ihmisten roolista ympäristön säilyttäjänä ja hoitajana (Cantell 2004).

**TIIVISTELMÄ
ABSTRACT
KÄSITTEIDEN MÄÄRITTELY
SISÄLLYS**

1 JOHDANTO	1
2 VARHAISNUOREN KASVU JA KEHITYS.....	2
3 VARHAISNUOREN HENGELLISYYS	4
3.1 Läheisten ja ympäristön vaikutus hengelliseen kehitykseen.....	5
3.2 Fowlerin uskonkehityksen vaiheet varhaisnuoruudessa	5
4 KIRKON VARHAISNUORISOTYÖ	7
4.1 Polku-toimintamalli	7
4.2 Seikkailu.....	8
4.3 Rohkeus.....	8
4.4 Vapaus.....	9
4.5 Vapaaehtoisuus.....	10
5 SEURAKUNNAN KERHOTOIMINTA	11
6 YMPÄRISTÖKASVATUS	13
6.1 Ympäristökasvatuksen historia	13
6.2 Kirkon ympäristökasvatus	14
7 TOTEUTUS.....	15
7.1 Idea kokkikerholehtiseen.....	15
7.2 Kokkikerhon kokeileminen seurakunnassa.....	16
7.3 Palaute kerhokerrasta	17
8 POHDINTA.....	18
LÄHTEET	21
LIITTEET	

1 JOHDANTO

Minua kiinnostava teema on varhaisnuorisotyö kirkossa sekä erityisesti kerhotoiminta. Pohdinnan jälkeen päädyin keskittymään opinnäytetyössäni juuri minua kiinnostaneisiin aiheisiin sekä muihin teemoihin, jotka liittyvät välittömästi varhaisnuoriin, kerhotoimintaan ja varhaisnuorisotyöhön. Opinnäytetyön aiheiksi valikoituivat varhaisnuoret, varhaisnuorten kasvu ja kehitys sekä hengellisyys. Opinnäytetyössä perehdyn myös kirkon varhaisnuorisotyöhön ja kerhotoimintaan sekä ympäristökasvatukseen. Oma mielenkiintoni ympäristöasioihin, seurakuntien ympäristökasvatus sekä seurakunnille jaettava ympäristödiplomi sai minut lisäämään aiheen opinnäytetyöhöni.

Opinnäytetyöni tavoitteena on tehdä käyttövalmis materiaali kokkikerhojen pitämiseen Kempeleen seurakunnalle. Tavoitteena oli löytää opinnäytetyöhön aihe, joka tekee opinnäytetyöstäni erilaisen suhteessa muihin samalla koulutuslalla tehtyihin opinnäytetöihin. Opinnäytetyöni tavoite on myös koikeilla valmistuvaa kokkikerholehtistä Kempeleen seurakunnassa ja kerätä siitä palaute kerhonohjaajilta ja kerholaisilta. Kokkikerholehtisen mukaiset kerhokerrat ovat kerhonohjaajien vetämiä ja palautteen kerhokerroista on minulle välittänyt työelämäohjaajani.

Opinnäytetyössä käsitellään varhaisnuoren kasvua ja hengellisyyttä sekä asioita, jotka vaikuttavat varhaisnuoren hengelliseen kehitykseen. Opinnäytetyössä perehdytään myös kirkon kerhotoimintaan. Kirkon kerhotoiminta on osa kirkon varhaisnuoristyötä, joten päädyin perehtymään opinnäytetyössäni myös kirkon varhaisnuorisotyöhön. Yksi isoimmista teemoista opinnäytetyössäni on Polku-toimintamalli, joka on kehitetty vuosina 2019–2020 toimintasuunnitelmaksi, jonka pohjalta kirkon toimintaa voidaan suunnitella, toteuttaa ja tarkastella ikäkausikohtaisesti. Opinnäytetyössä nostan esille myös nuorten vapaaehtoisuuden kirkon kerhotoiminnassa eli kerhonohjaajien toiminnan. Kantava teema opinnäytetyössäni on myös ympäristökasvatus ja kirkossa tapahtuva ympäristökasvatus. Ympäristöteemat olen ottanut myös osaksi valmista kerhomateriaalia.

Opinnäytetyö on toiminnallinen opinnäytetyö, jonka pohjalta rakentuu valmis kerhomateriaali, joka sisältää valmistettavan ruoan, hartauden sekä muuta toimintaa kerhokerroilla. Opinnäytetyöni on tehty Kempeleen seurakunnan kokkikerhoja, kerhonohjaajia ja kerhoon osallistujia varten. Kerhomateriaali helpottaa myös tulevien kerhojen suunnittelua.

2 VARHAISNUOREN KASVU JA KEHITYS

Suomen evankelisluterilaisen kirkon toiminnassa alle rippikouluikäiset ja koulun aloittaneet eli 7–14-vuotiaat lapset ja nuoret määritellään varhaisnuoriksi (Suomen evankelisluterilainen kirkko 2024b). Lapsen psykososiaalinen kehitys alkaa jo pienestä vauvasta ja varhaisista kokemuksista. Kehitystä lapsesta nuoruuteen ja aikuisuuteen voidaan tarkastella esimerkiksi elämänkaaripsykologian avulla, jossa ajatuksena on, että jokainen ihminen käy läpi kehityshaasteita, joiden avulla ihminen voi kasvaa ja kehittyä. Varhaisimmat kehityskriisit ovat merkittävässä asemassa myöhempää kehitystä ajatellen. Varhaisnuoruudessa lapselle on tärkeää ystävien hyväksyntä ja lapsi harjoittelee yhteistyötä esimerkiksi ryhmätöiden avulla. Tässä ikävaiheessa lapselle on tyypillistä näyttää osaamisensa ja kykynsä sekä kamppailee alemmuudentunnetta vastaan. (Nurmiranta, Leppämäki & Horppu 2009, 29–30.)

Varhaisnuoret ovat iältään 7–14-vuotiaita lapsia ja nuoria. Nuorimmat aloittavat koulun ja vanhimmat tulevat rippikouluikään. (Suomen evankelisluterilainen kirkko 2024b.) Varhaisnuoruudessa tapahtuu paljon niin fyysisiä kuin psykososiaalisia muutoksia. Fyysiset muutokset varhaisnuoruuden 11–13-vuoden iässä eli puberteetti on merkki siirtyessä lapsuudesta nuoruuteen. Fyysisiä muutoksia voivat olla esimerkiksi runsas pituuskasvu, karvoituksen lisääntyminen sekä sukupuolille ominaisten piirteiden kehittyminen. Fyysiset muutokset johtuvat hormonitoiminnan muutoksista. Psykososiaalisia muutoksia voivat olla esimerkiksi kapinointi huoltajia vastaan sekä ystävyysuhteiden muodostaminen. (Nurmiranta ym. 2009, 72–73.)

Kognitiivisella kehityksellä tarkoitetaan tiedonkäsittelyyn liittyvien toimintojen, kuten muistin, havaitsemisen, ajattelun, ongelmanratkaisun sekä tarkkaavaisuuden kehittymistä. 7–11-vuotias lapsi on kognitiivisten toimintojen kehitykseltään konkreettisten operaatioiden vaiheessa, jossa lapsen ajattelu muuttuu joustavammaksi ja lapsi kykenee pitämään muistissaan useita, samaan asiaan kuuluvia asioita tai piirteitä. Kouluikäisellä lapsella ongelmanratkaisukyky on kehittynyt ja lapsi pystyy miettimään erilaisia ratkaisuita. Lapsi oppii myös luokittelemaan asioita niiden ominaisuuksien perusteella sekä asettamaan toisen rooliin, eli lapsen empatiakyky kehittyä. 11–14-vuotias lapsi on kognitiiviselta kehitykseltään muodollisten operaatioiden kaudella, jossa lapsi kykenee ajattelemaan joustavasti ja käyttämään mielikuvistaan sekä abstrakteja sanoja ajattelun tukena. Tämän kehityksen avulla lapsi pystyy irtautumaan konkreettisista tilanteista tai havainnoista. (Nurmiranta ym. 2009, 36.)

Lapsen muistin kehittyminen alkaa jo pienestä pitäen. Muistin toiminta on yksilöllistä. Kouluikäisellä lapsella sanavaraston sekä tietojen laajentuminen auttavat muistin kehittämisessä. Kouluikäinen lapsi oppii myös käyttämään assosiaatiota eli miellelyhtymiä muistamisen tueksi. Yläkouluun mentäessä lapsi oppii myös käyttämään muita apukeinoja muistamisen tukena, kuten alleviivaamista sekä muistilappuja. (Nurmiranta ym. 2009, 36–37.) Lapsen siirtyessä kouluikään hänen taitonsa kehittyvät. Lapsen kielelliset taidot kehittyvät kirjalliseen kieleen ja lapsi oppii käyttämään kieltä tarkoituksenmukaisesti. Tässä iässä lapsi oppii nopeasti erilaisia ilmauksia ja murteita sekä oppii käyttämään retorisia keinoja esimerkiksi kavereiden kanssa. (Nurmiranta ym. 2009, 42.)

3 VARHAISNUOREN HENGELLISYYS

Lapsen psyykkisen kehityksen ajatellaan kulkevan kehityskaarta pitkin. Lapsen hengellisen elämän kehityksen ajatellaan kulkevan samaa kehityskaarta pitkin kuin muu lapsen psyykkinen kehitys. Lapsen hengellisen elämän kehittymiseen vaikuttavia tekijöitä ovat muun muassa kognitiivinen eli tiedollinen kehittyminen, ajattelun kehittyminen sekä tunne-elämän kehittyminen. Myös ympäristö vaikuttaa merkittävästi siihen, alkaako lapsen hengellinen elämä kehittymään. Jotta lapselle voidaan tarjota hengellistä ravintoa, tulee tietää lapsen psyykkisen kehityksen vaiheet. (Kinnunen 2011, 21.)

Keskilapsuus eli aika kymmenen ikävuoden molemmin puolin on merkittävä aika lapsen identiteetin kehittymisen kannalta. Tämä ikä on myös merkittävä lapsen kasvuun ja kehitykseen uskonnollisen, eettisen sekä moraalisen kasvun näkökulmasta. Varhaisnuoruudessa koettu uskonto ja uskonnollisuus vaikuttavat siihen, muodostuuko usko lapselle persoonalliseksi. Hyväksytyksi tuleminen, anteeksianto sekä vastuu itsestä ja arvokeskustelu ovat uskon tarjoamia kokemuksia sekä opetusta, jotka antavat hyviä eväitä murrosiän kynnyksellä. (Hakkarainen & Vappula 2015, 18.) Ihminen ei ole syntyessään minkään uskonnon kannattaja, vaan vanhempien sekä ympäristön yhteisvaikutuksessa lapsi oppii uskosta ja hengellisyydestä. Nämä auttavat lasta luomaan oman maailmankatsomuksen ja minuuden. Uskonnonpedagogiikan näkemys on, että lapsi on luonnostaan hengellinen ja tätä hengellisyyttä pitää vaalia ja tukea koko lapsuuden kasvun ja kehityksen aikana. (Kokkonen 2023, 75.)

Kirkon kasvatustyön ydinsanomana on kasvun ihme. Kasvu ei ole ennalta määriteltävää tai seurausta, vaan kasvu on ihmeitä, joita eletään ja koetaan (Kokkonen 2023, 11). Keskilapsuudessa valitaan suunta, johon murrosiässä ja nuoruudessa kuljetaan, joten ei ole yhdentekevää, millaiselle teologiselle perustalle varhaisnuorisotyö rakentuu. (Hakkarainen & Vappula 2015, 18.)

Ihminen on kokonaisuus, joka koostuu peruslähtökohdista, eli fyysisyydestä ja psyykkisyydestä. Myös hengellisyys on osa tätä kokonaisuutta. Jotta ihminen voi hyvin, on kuunneltava järjen lisäksi tunteita, omaa kehoa ja sielua. Näistä oman sielun kuunteleminen on hengellisyyttä. (Kokkonen 2023, 21.) Varhaisnuorella hengellisyys voi näkyä esimerkiksi seurakunnan kerhoihin tai hartauksiin osallistumisena tai kiinnostuksena rukoilemiseen. Kirkon ihmiskäsityksen mukaan lapsi on syvästi hengellinen. Lapsen hengellisyys voi ilmetä yhteytenä näkyvän ja näkymättömän välillä. Lapsen hengellisyys voi näkyä esimerkiksi tilanteissa, joissa elämässä on tullut eteen tapahtuma, kuten perheenjäsenen syntyminen tai tarinaan samaistuminen. Lapselle voi tilanteissa syntyä erilaisia pohdintoja, ja aikuisen tärkein rooli on

näissä tilanteissa olla läsnä, kuunnella ja rohkaista lasta pohtimaan ja kertomaan ajatuksistaan. Aikuisen tuella lapsen hengellisyydestä voi muodostua tärkeä hyvinvoinnin kulmakivi ja voimavara. (Kokkonen 2023, 79.)

3.1 Läheisten ja ympäristön vaikutus hengelliseen kehitykseen

Varhaisnuoruuden uskonnollisuus ja hengellisyys ovat riippuvaisia vanhempien hengellisyydestä. Vanhempien hengellisyys ei takaa uskonnollisuuden siirtymistä lapselle. Uskonnottomuus siirtyy vahvasti vanhemmilta lapselle. Vanhempien uskonnollisuus on kuitenkin merkittävin tekijä lapsen uskonnollisuuden ja hengellisyyden taustalla. Uskonto on myös sukupolvia yhteen tuova tekijä, ja täten isovanhempien uskonnollisuudella on vaikutusta myös lastenlapsien uskonnolliseen kasvuun ja kehitykseen. Uskonnollisuuden siirtymistä vanhemmalta lapselle voidaan kuvailla neljällä erilaisella mallilla. Vastaavuusmallissa lapset tai nuoret omaksuvat vanhemmiltaan samat arvot ja näkemykset uskosta. Täydentämismallissa lapset tai nuoret kuuluvat samaan uskonnolliseen perinteeseen, mutta muokkaavat siitä itselleen sopivan. Haastamisen mallissa lapset kyseenalaistavat uskonnollisia asioita ja etsivät sitten itselleen sopivan polun. Konfliktimallissa lapset tai nuoret eivät jaa samoja arvoja tai uskonnollisia näkemyksiä vanhempiensa kanssa. (Saarelainen, Kimanen & Innanen 2021, 27–29.)

Perheen ohella toinen lapsen uskonnollisuutta vahvistava tekijä on yhteys seurakuntaan. Lapsen tai nuoren lähipiirillä, kuten perheellä ja kaveripiirillä sekä yhteiskunnan uskonnollisuudella on vaikutusta lapsen tai nuoren uskonnollisuuteen. Jos ympäristö on uskonnollinen tai myönteinen uskonnollisuudelle, on todennäköisempää, että lapsi tai nuori kehittyy uskonnolliseksi. Ystävien ja kaverien merkitys uskonnollisessa kehityksessä näkyy sitoutumisena ja osallistumisena. Sen sijaan vanhemmilla on vaikutus lapsen tai nuoren henkilökohtaiseen uskoon sitoutumiseen, kuten rukoilemiseen tai Raamatun lukemiseen. (Saarelainen ym. 2021, 28.)

3.2 Fowlerin uskonkehityksen vaiheet varhaisnuoruudessa

James W. Fowlerin teoria uskon kehitysvaiheista pohjautuu Jean Piaget'n kognitiivisen kehityksen teoriaan, jossa kehitys tapahtuu vaiheittain. Yksilön kehitys ei ole sattumanvaraista, vaan se noudattelee kehityskaarta. Yksilö ei voi hypätä joidenkin kehitysvaiheiden yli, vaan etenee kehitysvaiheesta seu-

raavaan omassa tahdissaan. (Oikarinen 1993, 63–68.) Fowlerin uskonkehityksen teoria jakautuu kuu-teen kehitysvaiheeseen. Kehitysvaiheista ensimmäinen eli intuitiivis-projektiivinen usko koetaan usein alle kouluikäisenä eli 3–7-vuotiaana. (Oikarinen 1993, 69–75.)

Toinen kehitysvaihe eli myyttis-kirjaimellinen usko on usein kouluikäisenä tapahtuva kehitysvaihe. Tähän kehitysvaiheeseen tyypillisesti kuuluu kertomuksien ja uskomuksien omaksuminen, joita tulkitaan kirjaimellisesti. Tässä vaiheessa lapsi alkaa säätelemään mielikuvitusmaailmaa ja lapsi alkaa erottamaan faktan ja fantasiamaailman toisistaan. Tässä kehitysvaiheessa lapsi oppii hahmottamaan Jumalan persoonaa. Lapsi oppii myös mielessään eläytymään Jumalan tahtoon. Tässä kehitysvaiheessa lapsen ymmärryskyky on vielä konkreettisella tasolla ja tarvitsee ulkoisesti havaittavia kokemuksia. (Oikarinen 1993, 77–80.)

Seuraava uskon kehitysvaihe on synteettis-sovinnainen usko, joka ajoittuu varhaisnuoruuden loppupuolelle ja murrosiän alkamiseen. Tässä kehitysvaiheessa ihmissuhteet vaikuttavat mielikuviin ja elämän arvoihin. Oma identiteetti, minäkäsitys ja elämänkatsomus kehittyvät tässä kehitysvaiheessa ja ne ovatkin tämän kehitysvaiheen keskiössä. Oman identiteetin kehittymisen tukena voi olla uskonnollinen yhteisö ja kokemus Jumalasta välittävänä ja lujana persoonana. Uskonnollisuus on syvää ja antaa lapselle tai nuorelle tukea. Persoonan tasolla kehittyy kyky havaita uusia ulottuvuuksia itsessään ja toisissa ihmisissä liittyä Jumalan kokemiseen persoonana. Erilaisilla symboleilla voi olla merkitystä uskon kokemuksissa. (Oikarinen 1993, 80–83.)

4 KIRKON VARHAISNUORISOTYÖ

Kirkon varhaisnuorisotyö kohdistuu alle rippikouluikäisiin 7–14-vuotiaisiin lapsiin ja nuoriin. Kirkon varhaisnuorisotyö on lasten ja nuorten sekä heidän perheidensä kanssa tehtävää ja tapahtuvaa kristilliseen uskoon perustuvaa toimintaa. Varhaisnuorisotyöllä pyritään kehittämään lasta nuoreksi, joka kasvaa kohti vastuullista aikuisuutta. Varhaisnuorisotyössä pyritään herättämään lapsessa ja nuoressa elämän- ja uskonkysymyksiä myönteisessä mielessä. (Suomen evankelisluterilainen kirkko 2024b.)

Varhaisnuorisotyötä seurakunnissa tekevät nuorisotyönohjaajat. Varhaisnuorisotyö mahdollistaa pitkien vuorovaikutussuhteiden luomisen ja ylläpitämisen lapsuudesta aikuisuuteen. (Takamaa, Grönholm, Holländer, Jokela, Kähkönen, Vappula & Vinko 2012, 45.) Tuttujen ja turvallisten nuorisotyönohjaajien kanssa pitkien vuorovaikutussuhteiden rakentaminen on luontevaa. Pitkät vuorovaikutussuhteet nuorisotyönohjaajien kanssa myös rakentavat lapsen ja nuoren seurakuntayhteyttä ja pitävät seurakuntayhteyttä yllä. Seurakunnan työntekijät mahdollistavat lasten ja nuorten osallistumisen seurakuntaan suunnittelemalla ja toteuttamalla erilaisia toimintoja ja aktiviteetteja (Takamaa ym. 2012, 44.)

Toivoa on kaikkialla, missä ihmiset kohtaavat toisiaan. Kirkon kasvatustyö on toivon ylläpitämistä, erityisesti lapsissa ja nuorissa. Kirkon kasvatustyö tekee myös yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa. On kaikkien eri toimijoiden yhteinen vastuu huolehtia lasten ja nuorten tulevaisuudesta. Hengellisyys tuo kirkon toiminnalle syvemmän merkityksen. (Kokkonen 2023, 8–9.)

4.1 Polku-toimintamalli

Kirkolla on käytössä varhaisnuorisotyössä Polku-toimintamalli. Polku-toimintamalli on kehitetty vuosina 2019–2020, ja sen tavoitteena on kartoittaa keinoja, joilla seurakunta voi vahvistaa kristityn identiteetin rakentumista. Polku on kirkon kokonaissuunnitelma, joka ohjaa kirkon toimintaa. Seurakunnat voivat hyödyntää Polku-toimintamallia seurakunnan toimintaympäristön mukaan. Polun avulla voidaan tarkastella ja kehittää olemassa olevia toimintamalleja ja tarkastella, kuinka seurakunta on mukana lapsen ja nuoren elämässä. Jokainen kulkee omaa polkuaan ja Polku-toimintamalli tarjoaa kokonaiskuvan siitä, miten seurakunta voi tukea lapsen ja nuoren elämää kristittyinä ja millaista toimintaa seurakunta tarjoaa polun eri ikäkausina. Polkua voidaan tarkastella myös erilaisten silmälasien kautta,

jolloin polun eri vaiheita tarkastellaan erilaisista näkökulmista. Tarkasteltava näkökulma ja tarkasteluajan pituus voidaan valita seurakunnan tarpeiden mukaan. (Reinikainen, Ojell & Vappula 2021, 5–8.)

Polku on jaettu kahdeksaan kolmen vuoden pituiseen ikäkauteen. Ikäkaudet kattavat ajan aina lapsen odotuksesta ja syntymästä nuoren aikuisuuteen saakka. Polussa kuvatut ikäkaudet pohjautuvat kehityspsykologiaan sekä elämänkaarijattelun eri elämänvaiheisiin. Kristinuskon sisältö on muuttumaton, mutta sen toimintatapojen tulee muuttua ja elää suhteessa ympäristöön ja aikaan. Polun sekä kirkon pedagogiikan keskiössä ovat lapset, nuoret ja perheet. Polun eri ikäkausilla painotetaan erilaisia teemoja ottaen huomioon eri ikäisten lasten ja nuorten ikäkausitaso. Eri teemojen tarkoituksena on vahvistaa lapsen ja nuoren uskoa sekä kokemusta, että on Jumalalle rakas. (Reinikainen ym. 2021, 11–13.)

4.2 Seikkailu

Polku-toimintamallissa 6–8-vuotiaat lapset kuuluvat seikkailun ikäkauteen. Tässä ikäkaudessa lapsi aloittaa koulun ja hänen elämänsä laajenee. Seurakunta voi olla tukemassa pientä koululaista ja hänen perhettään uusissa elämänvaiheissa. Tässä ikävaiheessa lapsi alkaa opetella itsenäisesti kotona olemista aamuisin sekä koulun jälkeen tai viettää aikaa aamu- tai iltapäivätoiminnassa. Kun lapsi siirtyy varhaiskasvatukseen piiristä koululaisten toimintaan, tarjoaa seurakunta lapsille kuin myös heidän perheilleen esimerkiksi erilaisia tapahtumia, kuten kerhoja, leirejä sekä partiotoimintaa. Myös vanhemmille tarjotaan vertaistukea sekä arjen apua, sitä tarvitseville. (Reinikainen ym. 2021, 34–38.)

Kirkkovuosi rytmittää Polku-toimintamallia. Rytmittämällä tapahtumia ja toimintaa kirkkovuoden mukaan lapsi oppii kristilliset juhlat sekä niihin liittyvät tavat ja perinteet. Kirkkovuoden juhliin liittyvä toiminta voi olla esimerkiksi askartelua tai leikkejä, joissa lapsen on helppoa ja luontevaa osallistua kirkkovuoden juhliin. Varhaiskasvatusyhteistyö vaihtuu varhaiskasvatuksesta koulun kanssa tehtävään yhteistyöhön. Koulun kanssa tehtävään yhteistyöhön voi kuulua esimerkiksi juhlien ja tapahtumien järjestäminen yhteistyössä. (Reinikainen ym. 2021, 38.)

4.3 Rohkeus

Polku-toimintamallissa 9–11-vuotiaat lapset kuuluvat rohkeuden ikäkauteen. Tässä ikäkaudessa teemana on rohkeus olla oma itsensä, rohkeus olla kaveri sekä rohkeus olla kristitty. Tämän ikäkauden

lapsille on ominaista oman ajattelun kehittyminen ja lisääntyminen. Lapsen elämänpiirin kasvaessa sekä ajattelun kehittyessä lapsi alkaa etsiä merkityssuhteita. Pohdittavia aiheita voivat olla esimerkiksi, mitä lapsi ajattelee esimerkiksi syntymästä ja ystävydestä. Rohkeus-ikäkaudella lapselle annetaan tilaa pohtia elämän peruskysymyksiä, kuten syntymää, kuolemaa ja rakkautta. Rohkeus-ikäkaudella lapsi pääsee syventymään Raamatun äärelle, oppimaan hiljentymistä rukoukseen sekä oppimaan uusia virsiä ja lauluja. (Reinikainen ym. 2021, 39–41.)

Rohkeus-ikäkaudella lapsi täyttää 10-vuotta ja hänet kutsutaan juhlimaan syntymäpäiväänsä seurakunnan järjestämille 10-synttäreille. Lapsi osallistuu myös ikäkaudelle sopivaan muuhun seurakunnan toimintaan, kuten kerhoihin, partioon sekä leireille. Rohkeus-ikäkaudella lapsen itsenäinen osallistuminen toimintaan lisääntyy, ja lapsi voi osallistua myös toiminnan suunnitteluun sekä toteutukseen. Lapsen ymmärrys kirkon juhlista lisääntyy tekemisen, kuten kokkailun tai laulamisen kautta, ja näiden avulla lapsi oppii lisää kirkon juhlien sisällöstä. (Reinikainen ym. 2021, 42–43.)

4.4 Vapaus

Polku-toimintamallissa 12–14-vuotiaat kuuluvat vapauden ikäkauteen. Tässä ikäkaudessa siirrytään lapsuudesta nuoruuteen. Tämän ikäkauden varhaisnuorille ystävät ovat tärkeässä roolissa. Varhaisnuori alkaa jo itsenäistyä, mutta kaipaa silti ohjausta ja tukea. Tässä ikäkaudessa varhaisnuori siirtyy alakoulusta yläkouluun ja vapaus sekä vastuu kasvavat. Vapaus-ikäkaudella Raamattu alkaa selkiytyä ja varhaisnuori ymmärtää Raamatun eri näkökulmia sekä pohtii muun muassa ihmisen arvoa, syntiä sekä sovitusta. Myös Pyhä Henki on tärkeä teema tällä ikäkaudella. Vapaus-ikäkaudella kirkolliseen musiikkiin tutustuminen laajenee lasten virsistä nuorten virsiin ja lauluihin. 12–14-vuotiaalla varhaisnuorella on jo omia käsityksiä sekä näkemyksiä siitä, miten kristillisiä juhlia vietetään. (Reinikainen ym. 2021, 44–49.)

Vapaus-ikäkaudella korostuvat omat valinnat sekä omatoiminen tekeminen ja suunnittelu, mutta aikuisten ohjaus ja tuki ovat edelleen tärkeässä roolissa. Varhaisnuori ottaa aktiivisemmän roolin seurakunnan toiminnassa ja vanhemmille suunnattu toiminta eriytyy omaksi toiminnakseen. Seurakunta tarjoaa tukea vanhemmuuteen murrosiän kynnyksellä, esimerkiksi vertaistueella ja lapsiparkkitoiminnalla. Myös kouluyhteistyö muuttuu. Vapauden-ikäkaudella siirrytään yhteistyöhön yläkoulujen kanssa, jossa esimerkiksi 7-luokkalaisten ryhmäytyks on merkittävä yhteistyön toteutustapa. (Reinikainen ym. 2021, 48–49.)

4.5 Vapaaehtoisuus

Seurakunnan nuorisotyön toiminnassa työskentelevät myös isokset ja kerhonohjaajat. Isokset ja kerhonohjaajat ovat seurakunnan vapaaehtoisia, jotka ovat saaneet koulutuksen tehtävänsä. Vapaaehtoistoiminta ja vapaaehtoisuus on elämistä ja olemista osana kristillistä uskoa. Vapaaehtoistoiminta on nuorille mahdollisuus antaa osaamistaan yhteiseen käyttöön. Vapaaehtoisena toimiessa, eli isosena tai kerhonohjaajana, voi toimia ihan omana itsenään, omien tietojen ja taitojen kanssa. Vapaaehtoisena pääsee myös hyödyntämään omaa erikoisosaamista, esimerkiksi soittotaitoja. (Suomen evankelisluterilainen kirkko 2024d.)

Vapaaehtoistoiminnasta on laadittu linjaus vuonna 2015, jossa määritellään mitä vapaaehtoisuus on ja mitkä ovat vapaaehtoistoiminnan arvot. Vapaaehtoistoiminnalla, kuten muullakin kirkon toiminnalla on teologiset perusteet. Kirkko on paikka kohtaamiselle, luottamukselle sekä osallisuudelle, minkä ansiosta jokainen voi antaa omien lahjojen mukaan yhteiseen käyttöön vapaaehtoistoiminnan muodossa. Kasteessa ja ehtoollisessa jokainen on kutsuttu osallisuuteen ja yhteyteen Kristuksen ja toisten ihmisten kanssa, joten vapaaehtoisuus on osa kirkon sisintä olemusta. Ihmisillä on tarve kokea merkitystä ja vapaaehtoisena on merkityksellinen. (Suomen evankelisluterilainen kirkko 2015, 4–6.)

Nuorilla on halu tehdä hyvää ja vapaaehtoistoiminnan edellytys on motivaatio. Seurakunnan työntekijän on tunnistettava nuoresta lähtevä motivaatio ja osata tukea nuorta siinä. Seurakunnan työntekijä on avainasemassa huomata nuorissa mahdollisuus toimia vapaaehtoisina ja luottaa toimintaa heidän käsiinsä, esimerkiksi kerhonohjaajana toimimisena. Kohtaaminen, kuuleminen ja yhteistyö ovat avainasemassa, kun nuoria vapaaehtoisia otetaan toimintaan mukaan. Työntekijä tarjoaa puitteet ja resurssit nuorten vapaaehtoisten toiminnalle. (Suomen evankelisluterilainen kirkko 2012, 39–41.)

5 SEURAKUNNAN KERHOTOIMINTA

Kerhot ovat usein vakiintuneita, kerran viikossa tapahtuvia kokoontumisia seurakunnan tiloissa. Kerhoa ohjaavat rippikoulun ja kerhonoijaajakoulutuksen käyneet nuoret. Kerhotoiminta voi auttaa lasta löytämään oman paikkansa seurakunnassa. Kerhotoiminta tarjoaa lapselle ja varhaisnuorelle ikäkaudelle sopivaa tekemistä ja toimintaa, turvallisessa seurassa ja ympäristössä. (Takamaa ym. 2012, 26.) Seurakuntien kerhotarjonta on vaihtelevaa. Tarjolla voi olla esimerkiksi askartelu-, liikunta-, tai kokki-kerhoja. Seurakunnat voivat tarjota myös ”avoimien ovien iltapäiviä”, joissa on mahdollisuus viettää vapaa-aikaa turvallisessa ympäristössä yhdessä kavereiden kanssa. (Suomen evankelisluterilainen kirkko 2024a.)

Kerhonoijaajat ohjaavat viikoittaista kerhoa yksin tai ohjaajaparin kanssa. Kerhonoijaajien tukena on kerho-ohjelmisto sekä seurakunnan nuorisotyöntekijä. Kerhonoijaajat voivat itse suunnitella kerhojen sisällöt tai toteuttavat kerhot valmiin kerho-ohjelmasuunnitelman mukaan. Kerhonoijaajat voivat toimia myös roolimalleina kerholaisille. Samalla kerhonoijaajana toimiminen tarjoaa kerhonoijaajalle vastuunottoa ja onnistumisen kokemukset voivat kasvattaa myös nuoren itsetuntoa. (Takamaa ym. 2012, 47–48.) Kerhonoijaaja voi muokata kerhosta hänen näköisensä ja kerhossa kerhonoijaaja pääsee käyttämään omia taitojaan ja vahvuuksiaan. Kerhonoijaaja voi päästä oppimaan sekä jakamaan uusia taitoja yhdessä ohjaajaparin sekä kerholaisten kanssa. (Sundvik 2022, 10.)

Kerhotoiminta vahvistaa lapsen yhteyttä seurakuntaan. Lapsi oppii elämään seurakunnassa. Kerhotoiminnan avulla lapsi voi oppia myös uusia taitoja, kuten kokkaamista tai askartelua. Yhdessä tekeminen on kerhotoiminnan keskeinen elementti (Takamaa ym. 2012, 26) Kerhotoiminnan tulee olla henkisesti, fyysisesti, sosiaalisesti ja myös hengellisesti turvallista kerhonoijaajille sekä kerholaisille. Turvallisuuden toteutumiseksi tulee kerhossa käydä läpi kerhon säännöt sekä turvallisuusohjeet. (Sundvik 2022, 15.) Esimerkiksi kokkikerhossa on tärkeä käydä läpi keittiössä käytettävien esineiden ja laitteiden turvallinen käyttö.

Kerhoissa ja muussa seurakunnan toiminnassa tapahtuva leikki, kisailu, laulaminen, askartelu, ihmetely ja hiljentyminen ovat luonnollisia tapoja lapselle elää tärkeimmissä suhteissa, kuten suhteessa Jumalaan. Lapsen suhde itseensä, Jumalaan, toisiin ihmisiin sekä ympäröivään maailmaan ja näissä suhteissa olevat merkitykselliset seikat liittyvät lapsen kasvuun ihmisenä sekä kristittynä. (Takamaa ym.

2012, 16.) Seurakunnan kerhoissa tapahtuva monipuolinen hartauselämä, on se, mikä tekee seurakunnan kerhoista erityisen (Kokkonen 2023, 21).

Kerhotoiminta toimii lapsen sosiaalisena vahvistajana. Seurakunnan kerhot ovat usein myös maksuttomia. Kerhojen maksuttomuus mahdollistaa sen, että jokainen perhe voi ilmoittaa lapsensa kerhotoimintaan perheen taloudellisesta tilanteesta riippumatta. (Takamaa ym. 2012, 26.) Kerhonojajaajat mahdollistavat kerhoissa lapselle tai nuorelle ainutlaatuisen ja turvallisen harrastuksen (Sundvik 2022, 10). Kerhonojajaajat ovat usein kerholaisten ihailun kohteena, mutta tärkeintä on, että kerhonojajaajat toimivat kerholaisille roolimallina ja esimerkkinä (Sundvik 2022, 10 & 15.)

6 YMPÄRISTÖKASVATUS

Ympäristökasvatuksella tarkoitetaan elinikäistä oppimisprosessia, jossa lisätään tietoisuutta ympäristöstä ja ihmisen roolista ympäristön säilyttäjänä ja hoitajana. Ympäristökasvatuksen tavoitteena on myös kasvattaa tietoisuutta ja mahdollistaa muun muassa tietojen, taitojen, ja asenteiden saaminen, joita tarvitaan ympäristön suojelutyöhön sekä luoda uusia toimintamalleja ympäristöasioihin liittyen. (Cantell 2004, 19.) Ympäristökasvatus ei ole vain luontoon liittyvää kasvatustyötä, vaan se on sisällöltään ja tavoitteeltaan laaja. Ympäristökasvatuksen kohderyhmä on myös laaja, sillä se käsittää kaikki ikäryhmät vauvasta vanhuuteen. (Sipiläinen & Tukeva 2010, 11.)

Ympäristökasvatuksen päämääränä on ympäristövastuullisuus. Ympäristövastuullisuudella tarkoitetaan sitä, että yksilö tai yhteisö pyrkii toimimaan mahdollisimman ympäristöystävällisesti tai toimia parhaimmalla mahdollisella tavalla ympäristön kannalta, tilanne ja osaaminen huomioon ottaen. Ympäristövastuullisuuden pohjalla on ympäristöherkkyys, eli kyky havainnoida ympäristöä ja siinä tapahtuvia muutoksia. (Sipiläinen & Tukeva 2010, 12.)

Yksilö voi kokea ympäristöasiat vaikeiksi tai vastuullisuuteen pyrkiminen voi tuntua hankalalta. Usein pohditaan sitä, voiko yksittäinen henkilö vaikuttaa teoillaan maailmanlaajuisiin ympäristöongelmiin. (Sipiläinen & Tukeva 2010, 16.) Yksilötasolla voi kuitenkin tehdä arjen ympäristötekoja. Arjen ympäristöteot ovat myös osa seurakunnan kasvatustyötä. Yksittäinen ihminen voi vaikuttaa ympäristöön esimerkiksi vähentämällä kulutustottumuksia ja muuttamalla omaa kulutustaan. Esimerkiksi lyhyiden matkojen kulkeminen kävellen tai pyörällä auton sijaan ja oman ruokahävikin vähentäminen ovat arjen ympäristötekoja. (Sipiläinen & Tukeva 2010, 22–23.)

6.1 Ympäristökasvatuksen historia

Kansainvälisillä järjestöillä, jotka edistävät ympäristöasioita, on ollut suuri rooli ympäristökasvatuksen edistämisessä. Esimerkiksi WWF (Maailman luonnonsäätiö) sekä IUCN (Kansainvälinen luonnonsuojeluliitto) ovat olleet merkittäviä ympäristökasvatuksen edistäjiä. (Cantell 2004, 18–19.) Suomessa ympäristökasvatus käsitteenä on tullut tunnetuksi 1970-luvulla. Viimeistään vuonna 1985 käsite vakiintui suomen kieleen, sillä ympäristökasvatus otettiin mukaan koulujen opetussuunnitelmiin. (Sipiläinen & Tukeva 2010, 10.)

6.2 Kirkon ympäristökasvatus

Kirkossa tapahtuva ympäristökasvatus on kirkon kasvatuksen ja toiminnan läpileikkaava toimintatapa. Kirkon ympäristökasvatuksen tavoitteena on vahvistaa lasten, nuorten ja perheiden luontosuhdetta, luoda toivoa ilmaston suhteen sekä tukea ekologista jälleenrakennusta. Ympäristökasvatus on osa kestävän kehityksen kokonaisuutta. Ympäristökasvatuksen metodeja kirkossa ovat esimerkiksi hiilineutraali kirkko, jossa Suomen evankelisluterilainen kirkko sitoutuu työhön ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja tavoittelee maapallon lämpenemisen rajoittamista 1,5 asteeseen verrattuna esiteolliseen aikaan. Kirkko tekee myös yhteistyötä Lasten ja nuorten keskuksen sekä Suomen Luontoliiton kanssa, jotka tukevat kirkon ympäristökasvatusta. (Suomen evankelisluterilainen kirkko 2024c.)

Ympäristökasvatus on osa kaikkea kirkon ja seurakuntien toimintaa. Sanat ja teot ovat osa ympäristökasvatusta. Seurakuntien ympäristökasvatus pohjautuu ympäristökasvatussuunnitelmaan. Ympäristökasvatuksen tulisi olla ympärivuotista. (Suomen evankelisluterilainen kirkko 2021, 51–55.) Kouluikäisten parissa tehtävässä seurakunnan toiminnassa kerhot, leirit ja retket ovat paikkoja ympäristökasvatukselle ja niistä voi saada myös näkökulmia ympäristökasvatukseen. Nuorten kanssa tehtävässä ympäristökasvatuksessa on hyvä painottaa tunteita ja kokemuksia tietoperusteisuuden sijaan. On hyvä pitää yllä ilmastotoivoa. Ympäristökasvatuksen näkökulmia ovat yhteisöllinen vastuu sekä yksilön oma vastuu luomakunnan hyväksi. (Suomen evankelisluterilainen kirkko 2021, 60.)

Ympäristöystävällisten asenteiden vahvistaminen on seurakunnan tehtävä. Ympäristöystävällisten asenteita voidaan vahvistaa seurakunnassa esimerkiksi ja toiminnalla. Ympäristönsuojelu on osa kristillistä arvomaailmaa. Seurakuntien vastuullisiin toimiin kuuluu muun muassa luomakunnan varjeleminen. Seurakunnassa voidaan pohtia elämää ja elämän tavoitteita. Voidaan pohtia myös, miten näitä tutkitaan ympäristön kannalta kestävästä näkökulmasta. Seurakunta tuo lapset ja nuoret lähelle luontoa, mikä on tärkeä kokemus ja lisää luonnon arvostusta. (Suomen evankelisluterilainen kirkko 2012, 43–44.)

7 TOTEUTUS

Tässä opinnäytetyön osiossa on kuvattu, miten idea opinnäyttyöhön on syntynyt sekä mitä periaatteita kokkikerhomateriaalin luomisen takana on. Osiossa on myös kuvattu, millainen lehtinen on ja mitä palautetta siitä on saatu.

7.1 Idea kokkikerholehtiseen

Idea kokkikerholehtiseen syntyi halusta tehdä toiminnallinen opinnäytetyö, jossa voin itse luoda materiaalia. Halusin syventyä opinnäytetyössäni erityisesti varhaisnuoriin sekä seurakuntien varhaisnuorisotyöhön. Pienen pohdinnan jälkeen syntyi idea kokkikerholehtisestä. Kokkikerholehtisen idean takana on myös ajatus, että pääsen tutustumaan seurakunnan yhteen toimintaan, mikä on minulle täysin uutta, sillä en ole itse osallistunut lapsena seurakunnan kerhoihin. Myös idea kokkikerholehtisen hankkeistamisesta ja kokeilemisestä seurakunnassa, syntyi nopeasti.

Kokkikerholehtinen alkoi rakentumaan ajatuksesta, että lehtinen on niin kerhonohjaajia kuin kerholaisia varten. Tarkoituksena oli siis luoda käyttövalmis materiaali kokkikerhon pitämistä varten. Lehtinen rakentuu kerhokertojen ympärille. Jotta lehtinen olisi käyttövalmis, olen koonnut siihen kaiken tarvittavan tiedon kerhojen pitämiseen kerhonohjaajille sekä kerhoon osallistumisohjeet kerholaisille. Ajatuksena oli, että kerhovuoden päätteeksi jokainen kerholainen saa viedä oman kokkikerholehtisensä kotiin.

Kokkikerholehtinen sisältää turvallisuus- sekä hygieniaohjeet, jokaiseen kerhokertaan kuuluvan valmistettavaan ruokaan tarvittavat raaka-aineet ja valmistusohjeet, hartauden sekä muuta kerhokertaan sopivaa oheistoimintaa. Kokkikerhossa valmistettavat ruoat ovat erilaisia pääruokia, suolaisia ja makeita välipaloja sekä jälkiruokia. Jokaisella kerhokerralla valmistetaan eri ruoka ja tavoitteena on oppia valmistamaan monipuolisesti erilaisia ruokia. Oheistoiminta kerhoissa voi olla esimerkiksi leikkejä, pelejä tai askartelua. Oheistoiminta on myös teemoitettu. Esimerkiksi pääsiäisen aikaan tehdään pääsiäiseen sopivaa oheistoimintaa. Oheistoiminnassa on niin yhteistä tekemistä kuin yksin tehtävää toimintaa.

Halusin tuoda jokaiseen kerhokertaan myös hartauden. Hartaudet olen rakentanut kirkkovuoden juhlia mukailleen. Kirkkovuoden juhlista hartauksiin valikoituneita aiheita ovat muun muassa kynttilänpäivä, mikkelinpäivä, joulukuun ja pääsiäinen. Hartauksissa on aiheina myös muita elämän tärkeitä aiheita, kuten rakkaus, rohkeus ja ystävyys. Polku-toimintamallia, joka on käytössä kirkon varhaisnuorisotyössä, rytmittää kirkkovuosi, mikä myös itsessään tukee päätöstäni tuoda kokkikerhojen hartauksiin kirkkovuoden juhlat. Kerho on myös paikka tutustua kirkon eri juhliin matalalla kynnyksellä.

Opinnäytetyö on hankkeistettu Kempeleen seurakuntaan ja materiaali on luotu Kempeleen seurakunnan kokkikerhojen varten. Kokkikerholehtistä tehdessä on huomioitu seurakunnan kerhotilat sekä turvallisuusohjeet. Myös kerholaisten määrä on huomioitu kokkikerholehtistä tehdessä, sillä kerholaisten määrä vaikuttaa muun muassa tarvittavien raaka-aineiden määrään. Kokkikerholehtinen on suunniteltu koko kerhovuoden ajalle ja siinä on huomioitu loma-ajat, jolloin kerhoja ei ole. Kempeleen seurakunnassa kokkikerhot on jaettu ryhmiin A ja B. A-ryhmät kokoontuvat parillisilla viikoilla ja B-ryhmät kokoontuvat parittomilla viikoilla, ja täten sama kerhokerta on aina kahtena viikkona peräkkäin. Kokkikerholehtiseen valmistui yhteensä 26 uniikkia ja erilaista kerhokertaa, joissa on kaikissa omat valmistettavat ruoat, hartaudet ja oheistoiminnat.

Ympäristö ja luonto ovat minulle erittäin tärkeitä ja koko yhteiskunnan kannalta merkittäviä ja ajankohtaisia asioita. Kierrätys, ruokahävikin vähentämien sekä ilmastoystävällinen ruokavalio ovat teemoina olleet kokkikerholehtisen ruokaohjeiden suunnittelussa mukana alusta alkaen. On tärkeä opettaa lapsi jo pienestä pitäen esimerkiksi kierrättämään, jolloin taito todennäköisemmin pysyy mukana läpi koko elämän. Kempeleen seurakunnalla on myös ympäristödiplomi, mikä tukee päätöstäni toteuttaa kokkikerholehtisen sisältö huomioimalla myös luonto, ympäristö ja ilmasto. Ruokaohjeissa ilmasto ja luonto on huomioitu esimerkiksi painottamalla kasvisruokailuun pohjautuvia ruokaohjeita. Seurakunnan toiveena oli myös monipuolisia ruokaohjeita sisältävä kerhomateriaali. Ruokaohjeet olen valinnut myös periaatteella, että ne ovat helposti muokattavissa esimerkiksi vegaaniruokavalioon sopivaksi, gluteenittomaksi tai lihattomaksi.

7.2 Kokkikerhon kokeileminen seurakunnassa

Kokkikerholehtinen on hankkeistettu Kempeleen seurakuntaan ja sitä kokeiltiin kokkikerhoissa syyskauden 2024 aikana. Kokkikerholehtinen tuli kaikkien kokkikerhojen käyttöön ja sitä tullaan hyödyntämään kaikissa kokkikerhoissa koko kerhovuoden 2024–2025 aikana. Kempeleen seurakunnassa on

seitsemän kokkikerhoryhmää, joissa on eniten 12 kerholaista yhdessä ryhmässä. Kokkikerhoa ohjaa 2–4 koulutettua kerhonoajaaja. Kerhonoajaajat ovat rippikoulun ja kerhonoajaajakoulutuksen käyneitä nuoria. Kokkikerholehtistä kokeiltiin kolmessa eri kokkikerhoryhmässä, joissa kerättiin palaute, jota oli tarkoitus hyödyntää osana opinnäytetyötäni. Tiedote kokkikerholehtisen kokeilemisesta kokkikerhoryhmissä lähetettiin kerhonoajaajille sekä kerholaisten huoltajille.

7.3 Palaute kerhokerrasta

Kokkikerholehtistä kokeiltiin kolmessa eri kerhoryhmässä. Kokkikerholehtisen mukaisista kerhokerroista kerättiin anonyymi palaute kerhonoajaajilta sekä kerhoon osallistuvilta lapsilta. Kerholaisilta palaute kerättiin anonyymisti kynällä ja paperilla. Kerholaisilta saatiin palautteita yhteensä 13 kerholaiselta. Kerholaisilta saatu palaute oli suurimmaksi osaksi hyvää ja positiivista, ja kerhossa kaikki oli mennyt hyvin. Kerholaiset kirjoittivat palautteeseen myös ruokatoiveita sekä palautetta ruuan mausta. Toivottavia ruokia olivat muun muassa mokkapalat sekä erilaiset kakut. Ruuan makua pidettiin suurimmaksi osaksi hyvänä.

Kerhonoajaajilta palaute kerättiin Webropol-kyselyn avulla (LIITE 2). Palautekysely lähetettiin 11 kerhonoajaajalle. Palautteen kerääminen kerhonoajaajilta osoittautui haastavaksi, sillä vastausten saamiseen kului paljon aikaa. Kerhonoajaajilta vastauksia palautekyselyyn saatiin viideltä kerhonoajaajalta. Kerhokerroilla toteutettiin hieman eri viikkojen kerhosuunnitelmia, muun muassa brownieita ja uunibolognesea. Kerhonoajaajien mielestä kerhokerran suunnitelmat olivat selkeitä ja ymmärrettäviä. Samoin myös ruokaohjeet sekä muiden aktiviteettien ohjeet olivat kerhonoajaajien mielestä selkeät ja ohjeita oli helppo lukea ja seurata. Kysymykseen, “mikä kerhokerrassa onnistui tai oli hyvää”, sai vaihtelevia vastauksia. Pääsääntöisesti vastauksissa kuvattiin onnistunutta kerhokertaa ja valmistettava ruoka oli hyvää. Parantamisen varaa kerhonoajaajien mielestä oli kerhokerran tekemisen määrässä tai parannusehdotuksia ei osattu sanoa. Kerhokerran tekemisen määrässä olisi parantamista, eli tekemistä ei välttämättä riittänyt kaikille kerholaisille yhden kerhokerran aikana.

8 POHDINTA

Opinnäytetyön tavoitteena oli rakentaa kokkikerhoihin käyttövalmis materiaalilehtinen. Tavoitteena oli myös löytää opinnäytetyöhöni aihe, joka ei ole samalla alalla tehdyissä opinnäytetöissä niin yleinen. Kolmas tavoite oli kokeilla materiaalilehdistä Kempeleen seurakunnassa ja kerätä siitä palaute. Opinnäytetyö oli hankkeistettu Kempeleen seurakuntaan. Opinnäytetyön aihevalinnat pohjautuivat omiin mielenkiinnon kohteisiin, eli kirkon varhaisnuorisotyöhön ja kerhotoimintaan. Ympäristöteemat ovat itselleni tärkeitä, minkä takia ympäristökasvatus valikoitui yhdeksi aiheeksi opinnäytetyöhön. Lisäksi opinnäytetyössä käsiteltiin varhaisnuoren kasvua ja hengellisyyttä sekä kirkon varhaisnuorisotyötä ja kerhotoimintaa.

Opinnäytetyötä tehdessäni pysyin suunnittelemassani aikataulussa. Koen, että opinnäytetyöni aikatauluni oli joustava. Työskentelyvaiheet ja niille suunnitellut ajankohdat hieman vaihtelivat opinnäytetyön kirjoittamisprosessin aikana sekä materiaalin keräämisen aikana. Aihealueen rajaaminen tuntui aluksi haastavalta, sillä tähän opinnäytetyöhön olisi voinut liittää useitakin eri aiheita. Lopulta päädyin rajaamaan aiheet lapsen kasvuun ja kehitykseen, lapsen hengellisyyteen, kirkon varhaisnuorisotyöhön, kirkon kerhotoimintaan sekä ympäristökasvatukseen. Pohdinnan aiheena oli myös oma tavoitteeni, miten erottua muista tämän opiskelualan opinnäytetöistä. Lyhyen etsimisen jälkeen löysin opinnäytetyöhöni muista erottuvaksi teemaksi varhaisnuorten hengellisyyden, joka ei ole kovin yleinen aihe opinnäytetöissä. Koin, että varhaisnuoren hengellisyys on tärkeä osa opinnäytetyötäni, niin tietoperustassa kuin kokkikerhomateriaalissa kerhohartauksien muodossa.

Opinnäytetyössäni on useita eri aiheita ja teemoja, jotka olen koonnut yhteen. Opinnäytetyössäni käsitelen seurakunnan nuorisotyötä ja kerhotoimintaa, sillä ne liittyvät oleellisesti myös keräämääni materiaaliin. Ympäristökasvatuksen valitsin yhdeksi näkökulmaksi opinnäytetyöhöni, sillä ympäristöteemat ovat itselleni tärkeitä ja olen myös huomionnut ympäristöteemat myös tekemässäni kokkikerhomateriaalissa. Materiaalissa kehoitetaan esimerkiksi kierrättämään ja kannustetaan kasvispainotteiseen ruokavalioon. Kerhoissa on mahdollista tutustua kasvisruokailuun matalalla kynnyksellä ja turvallisessa ympäristössä. Kempeleen seurakunnalla on myös ympäristödiplomi, mikä tukee ympäristökasvatuksen valintaa teemoihin opinnäytetyössäni.

Opinnäytetyötä tehdessäni olen tehnyt eettistä pohdintaa. Kun tein päätöksen, että kokkikerholehtistä kokeillaan seurakunnassa, jouduin pohtimaan, miten palaute kerhokerroista kerätään. Tulimme työelämäohjaajani kanssa yhteisymmärrykseen siitä, että kerholaisilta palaute kerätään kerhokerran päätteeksi kynällä ja paperilla, sillä se on heille helpoin tapa antaa palaute. Työelämäohjaajani välitti kerholaisilta saadun palautteen minulle, ja palautteena saatu materiaali käsiteltiin luottamuksellisesti. Kerhonohjaajilta päätettiin kerätä yksityiskohtaisempi palaute Webropol-kyselyllä, jossa oli valmiit kysymykset helpottamaan palautteen antamista. Työelämäohjaajani välitti tekemäni palautekyselyn kerhonohjaajille. Palautteet päätin kysyä anonyyminä, jotta kenellekään ei tulisi paineita siitä, että heidät voidaan vastauksien perusteella tunnistaa. Palautteissa kenenkään kerhonohjaajan tai kerholaisen henkilötiedot, kuten nimet, eivät tulleet missään opinnäytetyön vaiheessa minulle tiedoksi. Kerhonohjaajilta toivoin kattavampaa palautetta, jotta olisin saanut paremman kuvan kerhomateriaalin käytettävyydestä. Olen kuitenkin kiitollinen kaikista saaduista palautteista. Opinnäytetyöstä sekä kokkikerholehtisen kokeilemisesta seurakunnassa tiedotettiin hyvissä ajoin kerhonohjaajille sekä kerholaisten huoltajille. Kerholaisilla ja kerhonohjaajilla oli myös mahdollisuus kieltäytyä palautteen antamisesta.

Opinnäytetyön tavoitteena oli luoda käyttövalmis kerhomateriaali kokkikerhojen pitämiseen seurakunnassa. Myös tavoite kokkikerholehtisen kokeilemisesta ja palautteen keräämisestä onnistui. Kerholaisilta, kerhonohjaajilta sekä työelämäohjaajalta saatujen palautteiden perusteella olen onnistunut valitsemaan kerhomateriaaliin sopivia elementtejä. Työelämäohjaajani kanssa kävimme myös välikeskusteluita, joiden pohjalta tein tarvittavia muokkauksia kokkikerhomateriaaliin. Materiaalia kirjoissa sekä verkossa on paljon ja sopivien materiaalien ja elementtien löytäminen sekä valitseminen kerholehtiseen oli tarkkaa työtä. Materiaaliin käytetyt lähteet olen koonnut omaan lähdeluetteloon kokkikerholehtisen loppuun ja jokaiselle sivulle on merkinnyt myös tarvittavat lähdeviittaukset. Kerhomateriaalin tekemisen aloitin Canva-ohjelmalla, josta lopulta siirsin materiaalin Word-dokumenttiin, jotta sitä on tulevaisuudessa helpompi muokata. Tulevia materiaaleja ajatellen on helpompi luoda materiaali suoraan Word-dokumenttiin tai tehdä materiaali pelkästään Canva-ohjelmalla, ei käyttäen molempia. Materiaaliin olen liittännyt myös itse tekemiäni piirroksia mallintamaan askartelujen tuotoksia, jotta en loukkaa alkuperäisen askarteluidean tekijänoikeuksia.

Opinnäytetyötä tehdessäni opin, että valmiin kerhomateriaalin luominen ja kerääminen on paljon aikaa vievää, mutta toisaalta valmiiksi luotua materiaalia on jatkossa helpompi hyödyntää sekä jatkokehittää tulevia kerhoja varten. Tätä kerholehtistä voi hyödyntää myös muidenkin kuin kokkikerhojen kerhomateriaalien suunnitteluun, sillä siihen olen koonnut monipuolisesti erilaisia aktiviteetteja ja hartauksia, joita voi hyödyntää muissakin kerhoissa. Luomani kokkikerhomateriaali on varhaisnuorisotyötä

tekevän nuorisotyönohjaajan työssä avainasemassa ja koen, että materiaalista tulee olemaan hyötyä tulevassa ammatissa nuorisotyönohjaajana.

Opinnäytetyö oli prosessina pitkä, mutta opettavainen. Opinnäytetyön tekeminen opetti minulle lähdekriittisyyttä. Lähdemateriaalin tarkasteleminen kriittisesti mahdollisti sen, että osasin valita opinnäytetyöhöni sopivia ja ajankohtaisia lähdemateriaaleja. Vaikka lähdemateriaaleja oli välillä vaikea valita, koen, että olin onnistunut materiaalivalinnoissa. Prosessin aikana pääsin käyttämään luovuutta ja erilaisia visuaalisia materiaaleja. Prosessin aikana opin myös sen, että aikataulutusta on pitkien prosessien aikana erittäin tärkeää. Prosessissa minulla oli yksi tavoite, eli saada opinnäytetyö valmiiksi. Koen, että välitavoitteiden asettaminen olisi helpottanut opinnäytetyön tekemistä ja jakanut prosessin pienempiin tavoitteisiin. Välitavoitteiden asettaminen olisi helpottanut myös aikataulun seuranta.

LÄHTEET

- Cantell, H. 2004. *Ympäristökasvatuksen käsikirja*. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Cantell, H., Aarnio-Linnavuori, E. & Tani, S. 2020. *Ympäristökasvatus. Kestävän tulevaisuuden käsikirja*. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Hakkarainen, K. & Vappula, K. 2015. *Mikä ikä? 10–14-vuotiaat seurakuntalaisina*. Helsinki: Lasten keskus ja Kirjapaja.
- Kinnunen, S. 2011. *Lapsen usko: miten tukea lapsen hengellistä kasvua?* Helsinki: Uusi tie.
- Kokkonen, J. 2023. *Huomenna kaikki on paremmin. Kirkon kasvatus toivon mahdollistajana*. Helsinki: Kirjapaja.
- Niemitalo, E., Haapala, S. & Ukkola, S. (toim.) 2020. *Lapsen kielen kehitys: vuorovaikutuksen, leikin ja luovuuden merkitys*. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Nurmiranta, H., Leppämäki, P. & Horppu, S. 2009. *Kehityopsykologiaa lapsuudesta vanhuuteen*. Helsinki: Kirjapaja.
- Oikarinen, L. 1993. *Ihmisen uskon kehitys. James W. Fowlerin teorian konsistenssi analyysi*. Jyväskylä: Gummerus.
- Reinikainen, S., Ojell, R. & Vappula, K. (toim.). 2021. *Polku. Vauvasta aikuiseksi seurakunnan yhteydessä*. Kirkkohallitus. Saatavilla: <https://julkaisut.evl.fi/catalog/Tutkimukset%20ja%20julkaisut/r/4268/viewmode=infoview>. Viitattu 30.4.2024.
- Saarelainen, S., Kimanen, A. & Innanen, T. (toim.). 2021. *Uskonto – yhteisö – yksilö. Uskonnollinen kehitys moninaistuvassa yhteiskunnassa*. Helsinki: Suomalainen teologinen Kirjallisuusseura.
- Sipiläinen, I. & Tukeva, P. (toim.). 2010. *Ympäristökasvatus seurakunnissa*. Helsinki: Kirjapaja.
- Sundvik, J. 2022. *Kerhonohjaajan käsikirja 2022–2023*. Helsinki: Lasten keskus.
- Suomen evankelisluterilainen kirkko. 2024a. *Kouluikäisille (7–14-vuotiaille)*. Saatavilla: <https://evl.fi/tervetuloa-kirkkoon/tule-mukaan/lapsille-ja-lapsiperheille/kouluikäisille-7-14-vuotiaille/>. Viitattu 14.8.2024.
- Suomen evankelisluterilainen kirkko. 2024b. *Varhaisnuorisotyö*. Saatavilla: <https://evl.fi/sanasto/varhaisnuorisotyö/>. Viitattu: 30.4.2024.
- Suomen evankelisluterilainen kirkko. 2024c. *Ympäristökasvatus*. Saatavilla: <https://evl.fi/plus/seurakuntaelama/kasvatus/ymparistokasvatus/>. Viitattu 5.5.2024.
- Suomen evankelisluterilainen kirkko. 2024d. *Vapaaehtoistoiminta*. Saatavilla: <https://evl.fi/plus/seurakuntaelama/vapaaehtoistoiminta/>. Viitattu 13.9.2024.

Suomen evankelisluterilainen kirkko. 2021. *Kirkon ympäristödiplomin käsikirja*. 4. painos. Kirkkohallitus. Saatavilla: <https://julkaisut.evl.fi/catalog/Tutkimukset%20ja%20julkaisut/r/4290/viewmode=infoview>. Viitattu 25.5.2024.

Suomen evankelisluterilainen kirkko. 2015. *Jokainen on osallinen – Kirkon vapaaehtoistoiminta*. Saatavilla: <https://evl.fi/documents/1327140/45404259/kirkon+vapaaehtoistoiminnan+linjaukset.pdf/94d9d369-8825-9b59-5925-b79c763662eb?t=1544703371000>. Viitattu 7.11.2024.

Suomen evankelisluterilainen kirkko. 2012. *Nuoret seurakuntalaisina*. Saatavissa: <https://evl.fi/plus/seurakuntaelama/kasvatus/nuorisotyö/nuoret-seurakuntalaisina-kehittamisasiakirja/>. Viitattu 3.12.2024.

Takamaa, R., Grönholm, N., Holländer, A., Jokela, E., Kähkönen, N., Vappula, K. & Vinko, T. (toim.) 2012. *Tytöt ja pojat seurakuntalaisina*. Kirkkohallitus. Saatavilla: <https://evl.fi/plus/wp-content/uploads/sites/3/2023/07/Tytot-ja-pojat-seurakuntalaisina-kehittamisasiakirja.pdf>. Viitattu 4.5.2024.

Kempeleen
seurakunta

LIITE 1/1

KOKKIKERHO LEHTINEN

RYHMÄ A PARILLISET VIIKOT
RYHMÄ B PARITTOMAT VIIKOT

Tervetuloa kerhoon!

Kokkikerhossa opettelemme yhdessä valmistamaan ruokaa, sekä suolaista ja makeaa välipalaa että jälkiruokia.

Kerhossa voit muun muassa: oppia valmistamaan uusia ruokia, saada uusia kavereita ja pääset tutustumaan kirkon eri juhliin hartauksissa, sekä oppimaan uusia leikkejä.

Osallistuthan kerhoon vain terveenä.

Mukavia kerhohetkiä!

Hei kerhonohjaaja!

Olet avannut kokkikerholehtisen.
Tähän on koottu juuri sinulle ohjeet
kerhon pitämistä varten.

Toivottavasti saat siitä kaiken
mahdollisen irti.

Muista, että teet tärkeää työtä ja
sinun työtäsi kerhonohjaajana
arvostetaan. Ilman sinua, ei olisi kerhoa!

Mukavia kerhohetkiä!

Terkuin Sini

Sisällys

Turvallisuus ja yleisohjeet	s. 1
Hygieniaohjeet	s. 2
Kerhokerran rakenne	s. 3
Puurosämpylät	s. 5
Uunibolognese	s. 8
Browniet	s. 11
Linssikeitto	s. 14
Porkkanamuffinit	s. 17
Tonnikalapiirakka	s. 20
Mustikkapiirakka	s. 25
Nachopelti	s. 28
Juustokakku lasissa	s. 31
Laskiaispullat	s. 34
Kanapastavuoka	s. 37
Kinkkupizzahyrrät	s. 40
Pääsiäisjätkiruoka	s. 43
Suolaiset muffinit	s. 46
Lähteet	s. 49

Turvallisuus ja yleisohjeet

1. Osallistuthan kerhoon vain terveenä.
2. Sormukset ja kaikki korut tulee ottaa pois kerhoon saapuessa.
3. Käyttäkää vain ohjeessa mainittu määrä raaka-aineita. Huomioikaa kerholaisten määrä ruoan määrässä.
4. Jos jokin puuttuu, ilmoita siitä kerhotoiminnasta vastaavalle nuorisotyönohjaajalle.
5. Muista kierrättää.
6. Lajittele roskat oikeisiin paikkoihin.
7. Keittiössä liikutaan varoen ja huomioiden muut kerholaiset. Työvälineitä, kuten keittiöveitsiä käsitellään varoen.
8. Muistakaa laittaa ikkunat kiinni, sammuttaa valot ja laittaa ovet lukkoon, kun poistutte kerhotilasta.
9. Ilmoitathan kaikista onnettomuus- tai vahinkotilanteista kerhotoiminnasta vastaavalle nuorisotyönohjaajalle.
Kerhonohjaaja ja kerholainen sitoutuvat kerhossa päihteettömyyteen.

Hygieniaohjeet

1. Yski ja aivasta hinaan tai kertakäyttöiseen nenäliinaan.
2. Muista pestä kädet kerhoon saapuessi ja huolehtia käsienspesusta myös keittiössä.
3. Pitkät hiukset on pidettävä kiinni.
4. Keittiössä ruokaa ei jätetä vartioimatta.
5. Siivoa omat jälkesi.
6. Tiskaa astiat, jotka eivät mahdu tiskikoneeseen.
7. Huuhtelee astiat hyvin ennen tiskikoneeseen laittamista.
8. Huolehtikaa kerhopaikan yleisestä siisteydestä. Kerhopaikan tulee olla samassa kunnossa teidän lähtiessä, kuin se oli teidän tullessa sinne.

Kerhokerran sisältö

Hartaus

Ruoan valmistus

Leikkejä/ pelejä/ askartelua

Jokaisella kerhokerralla on eri aihe hartaudessa. Hartaudet ovat lyhyitä, mutta niissä on tärkeät aiheet. Hartauden aiheet tulevat kirkkovuoden juhlista sekä elämän tärkeistä asioista, kuten ystävyys. Esimerkiksi, kun pääsiäinen on tulossa, niin hartaudessa pohditaan pääsiäisen tapahtumia. Hartaudessa voidaan esimerkiksi kuunnella musiikkia, laulaa tai kuunnella tarinaa. Hartaus sisältää aina valmiin rukouksen.

Lehtinen sisältää kaikki tarvittavat raaka-aineet ruokaohjeisiin sekä ohjeet ruuan valmistukseen.

Jokaiselle kerhokerralle on myös muuta ohjelmaa, kuten leikkejä, pelejä, tai askartelua ja nekin löydät tästä lehtisestä. Valmiin ohjelman lisäksi voi esimerkiksi, vaikka leikkiä, pelaila tai värittää värityskuvia.

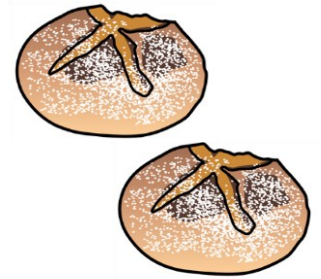
Syksy 2024

**Kerhoviikot
38-49**

**Syyslomaviikolla
ei ole kokkikerhoa**

Viikot 38–39

Puurosämpylät

Ainekset 15 kpl

Puuro

1/2 l

2 dl

Vettä

Kaurahiutaleita

Sämpylät

4 dl

3 dl

1 ps (11 g)

2 rkl

1 tl

n. 11 dl

1/2 dl

Kaurapuuroa

Maitoa

Kuivahiivaa

Siirappia

Suolaa

Vehnäjauhoja

Rypsiöljyä

Koristeluun

1/2 dl

1/2 dl

Maitoa

Kaurahiutaleita

Tee näin:

1. Sekoita kaurahiutaleet kiehuvaan veteen. Keitä 5 minuuttia ja hauduta kannen alla sen jälkeen muutama minuutti.
2. Jäähdytä kaurapuuroa hetki.
3. Lämmitä maito mikrossa 42-asteiseksi, eli hieman kädenlämpöä kuumemmaksi.
4. Sekoita maito ja puuro. Lisää seokseen kuivahiiva, siirappi ja suola.
5. Lisää ja vaivaa jauhot vähitellen taikinaan. Lisää öljy vaivaamisen lopussa. Taikina saa jäädä pehmeäksi.
6. Peitä taikina liinalla ja anna kohota lämpimässä kaksinkertaiseksi.
7. Jaa taikina 15 osaan. Pyörittele paloista sämpylöitä jauhotetulla alustalla. Kohota.
8. Voitele sämpylät maidolla ja ripottele pinnalle kaurahiutaleita.
9. Paista 225 asteessa noin 10 minuuttia.

(K-ruoka.fi)

Hartaus

Mikkelinpäivä, Enkelien sunnuntai

Kuunnellaan laulu: Enkeleinä toisillemme (YouTube)

Luetaan toinen Mooseksen kirja, luku 23:20–23:

Herra sanoi: “Minä lähetän enkelin kulkemaan sinun edelläsi, suojelemaan sinua matkalla ja viemään sinut siihen paikkaan, jonka olen sinulle varannut. Muista, että hän on lähelläsi, tottele häntä, äläkä vihastuta häntä. Hän ei anna anteeksi niskoittelua, sillä hän toimii minun nimissäni. Mutta jos tottelet häntä ja teet kaiken, mitä minä käsken, niin minä olen sinun vihollisesi vihollinen ja vastustajiesi vastustaja. Minun enkelini kulkee sinun edelläsi.”

Puhe: Jumala on lähettänyt jokaiselle meistä ihmisestä oman enkelin. Enkeli suojaa meitä jokaisessa tilanteessa ja ohjaa meitä. Mikkelinpäivä on toiselta nimeltä Enkelien sunnuntai ja myös lasten päivä. Muista, että enkeli on aina lähellä ja suojaa sinua. Sinäkin voit olla arjen enkeli. Muista kohdella toisia hyvin ja olla ystävällinen, silloin muutkin ovat sinulle ystävällisiä.

Rukoillaan: Rakas Jumala, kiitos enkeleistä, jotka varjelevat elämäämme maapallolla. Opetä meitä olemaan arjen enkeleitä toisillemme ja toimimaan hyväksi toisille ihmisille ja läheisille. Haluamme tehdä hyvää ja auttaa niitä, jotka tarvitsevat apua. Amen.

(Pulkkinen 2023, 122–123)

Askartelua

Tämän päivän kerhossa tarkoituksena on koristella oma esiliina.

Tarvikkeet:

Esiliinat
Kangastusseja
Kangasvärejä
Siveltimiä
Leimasimia

Jokainen kerholainen saa koristella oman esiliinan. Tarkoituksena on käyttää itse koristeltua esiliinaa jokaisella kerhokerralla. Kerholainen voi koristella esiliinan haluamallaan tavalla, käyttäen apuna annettuja tarvikkeita.

Voit esimerkiksi piirtää, värittää, kirjoittaa tai maalata esiliinaasi.
Käytä mielikuvitustasi apuna!

Viikot 40–41

Uunibolognese

Ainekset 8 annosta

4 rkl	Öljyä
1	Sipuli
2 rkl	Tomaattisosetta
2 tlk	Yrttitomaattimurskaa
2 dl	Vettä
2 tl	Balsamiviinietikkaa
2 tl	Suolaa
2 tl	Sokeria
1/2 tl	Mustapippuria
2 tl	Kuivattua basilikaa
2 rs	Valio Mifu-jauhis (original)

noin 70 g Kuivaa spagettia per henkilö

Tee näin:

1. Leikkaa sipuli kuutioiksi.
2. Laita uunivuokaan öljy, sipuli, tomaattisose ja tomaattimurska.
3. Huuhtelee tomaattimurskatölkki vedellä (2 dl) ja lisää vesi vuokaan.
4. Lisää etikka ja mausteet. Sekoita kastike tasaiseksi.
5. Kypsennä kastiketta uunissa 225-asteessa 15 minuuttia.
6. Paista sillä aikaa pannulla öljyssä Mifu. Mifu on valmis, kun siinä on ruskea pinta.
7. Ota vuoka uunista ja lisää Mifu vuokaan. Sekoita tasaiseksi.
8. Paista kastiketta uunissa vielä 10 minuuttia.
9. Keitä spagetti pakkauksen ohjeen mukaan.
10. Valuta spagetti ja sekoita kastikkeen joukkoon.

(K-ruoka.fi)

Hartaus

Rakkaus, Rakkauden kaksoiskäsky

Ennen hartautta: leikkaa punaisesta kartongista tai paperista iso sydän.

“Rakasta Jumalaa yli kaiken ja lähimmäistäsi niin kuin itseäsi”

Tiedätkö Robinin kappaleen *Puuttuva palanen*? Kappaleessa lauletaan: “Mun sysy-sydämeistä puuttuu palanen ja uu-uu se on sun näköinen.” Onko sinulla ollut tunnetta, että sinun sydämeistäsi puuttuu palanen. Onko esimerkiksi paras ystäväsi ollut pitkällä lomalla koulusta? Paras tunne on sen jälkeen, kun ystävä palaa takaisin kouluun ja olette taas yhdessä ja sydän tuntuu olevan täynnä onnea.

Ihmisen yksi perustunteista on rakkaus. Rakkauden kohteet voivat elämän aikana vaihtua. Meistä jokainen tarvitsee elämäänsä rakkautta sekä ihmisiä. Ihmisten välisen rakkauden lisäksi, meitä jokaista rakastaa myös Jumala ja jokainen on Jumalalle tärkeä.

Ota punainen sydän käteesi ja pyydä jokaista kerholaista kertomaan omalla vuorollaan, yksi asia, missä on hyvä. Toiset voivat auttaa, jos hyvän asian keksiminen on vaikeaa.

Lopuksi voit kertoa, että jokainen meistä on arvokas, Jokainen on erilainen ja jokaisella meistä on oikeus rakastaa myös itseämme. Juuri sinä olet tärkeä.

Rukous: Rakas Jumala, kiitos perheestä, ystäivistä ja muista läheisistä ihmisistä. Auta meitä huomaamaan kuinka arvokkaita ja tärkeitä he kaikki ovat meille. Siunaa meille tärkeitä ihmisiä ja turvaa heitä kaikessa mitä he elämässään aikovat. Amen.

(Sundvik 2022, 51–52)

Askartelua

Tämän päivän kerhossa tarkoituksena on tehdä positiivisuus sydämet.

Tarvikkeet:

Värikkäitä papereita tai kartonkia

Tusseja

Värikyniä

Leimasimia

Jokainen kerholainen saa ensin leikata itselleen haluamansa värisestä paperista/kartongista sydämen ja kirjoittaa siihen oman nimensä. Sen jälkeen jokainen kerholainen kirjoittaa toisten sydämiin, jonkun mukavan tai hyvän asian siitä kerholaisesta. Esim. Maija on hyvä piirtämään.

Lopuksi positiivisuus sydän annetaan takaisin sen omalle omistajalle.

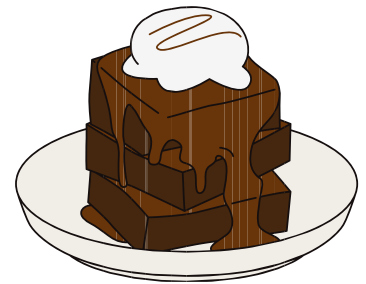
Kerholainen voi lopuksi myös koristella oman sydämen haluamallaan tavalla.

Voit esimerkiksi piirtää, värittää tai kirjoittaa omaan sydämeesi. Käytä mielikuvitustasi apuna!

Viikot 42–43

Browniet

Ainekset 12 annosta

Brownie

200 g	Tummaa leivontasuklaata
100 g	Margariinia
2 1/2 dl	Kaurajuomaa
1 dl	Fariinisokeria
1 dl	Sokeria
2 1/2 dl	Vehnäjauhoja
1 dl	Tummaa kaakaojauhetta
2 tl	Vaniljasokeria
1 tl	Leivinjauhetta

Kuorrute

50 g	Margariinia
2 rkl	Kaurajuomaa
2 dl	Tomusokeria
2 rkl	Tummaa kaakaojauhetta

Tee näin:

1. Rouhi puolet (eli 100 g) suklaasta ja siirrä sivuun.
2. Sulata loput suklaasta yhdessä margariinin kanssa, mikrossa miedolla lämmöllä. Kun sulatat suklaata mikrossa, pidä suklaata mikrossa vain vähän aikaa kerralla ja sekoita välissä, ettei suklaa pala.
3. Lisää suklaa-margariiniseokseen huoneenlämpöinen kaurajuoma ja sokerit.
4. Sekoita kuivat aineet keskenään.
5. Lisää kuivat aineet ja rouhittu suklaa brownie-taikinan joukkoon.
6. Kaada brownie-taikina leivinpaperilla vuorattuun uunivuokaan (noin 27 cm x 20 cm)
7. Paista 175 asteisessa uunissa noin 35 minuuttia. Brownie saa jäädä keskeltä hieman tahmeaksi.
8. Anna brownien jäähtyä. Sillä aikaa sulata kuorrutteen margariini yhdessä kaurajuoman kanssa,
9. Lisää kaurajuoma-margariini seoksen joukkoon loput kuorrutteen aineet. Levitä kuorrute brownien päälle.

(K-ruoka.fi)

Hartaus

Pyhäinpäivä, ikävä, kaipa

Pyhäinpäivänä muistetaan menneitä sukupolvia, sekä kaikkia ihmisiä, jotka ovat kuolleet. Pyhäinpäivänä sytytetään kynttilä kaikille vuoden sisällä kuolleille ihmisille. Myös hautausmaalle sytytetään paljon kynttilöitä muiston merkiksi. Pyhäinpäivänä saattaa kokea myös ikävää tai kaipausta, jos on esimerkiksi menettänyt läheisen ihmisen.

Voitte keskustella yhdessä kysymyksistä:

- Oletko sinä joskus pyhäinpäivänä sytyttänyt kynttilän hautausmaalle?
- Jos ikävä olisi väri, mikä väri se olisi? Miksi?
- Missä päin kehoa ikävä voi tuntua?

Mitä sinä teet silloin kun sinulla on ikävä? Silloin voi esimerkiksi mennä juttelemaan vanhemmalle. Tai jos kaveri on muuttanut toiselle paikkakunnalle, voi kaverin luona mennä käymään kylässä. Ikävä on tavallinen tunne ja sen kanssa oppii elämään. Ikävä ja kaipa

Kuunnellaan laulu: Ole lähellä ja siunaa (YouTube)

Rukoillaan: Rakas Jeesus siunaa meitä, anna meille enkeleitä. Siivilläsi meitä peitä, älä meitä koskaan heitä. Amen

(Sundvik 2022, 59–60)

Leikkejä

Tämän päivän kerhossa tarkoituksena on leikkiä erilaisia leikkejä.

Leikki 147

Muodostetaan piiri kerholaisista. Piirissä jokainen vuorollaan laskee seitsemään asti; yksi, kaksi, kolme, neljä, viisi, kuusi, seitsemän. Aina 1, 4 ja 7 kohdalla käydään kyykyssä sanomatta numeroa ääneen. Eli *kyykky*, kaksi, kolme, *kyykky*, viisi, kuusi, *kyykky*. Sama toistuu aina uudelleen ja uudelleen, kunnes joku putoaa leikistä sanomalla väärän numeron, käymällä kyykyssä väärään aikaan tai sanomalla numeron 1,4 tai 7. Tämän jälkeen tippuneet pelaajat muodostavat uuden piirin ja sama leikki alkaa alusta.

Mitä aiot tehdä syyslomalla?

Muodostetaan piiri kerholaisista. Yksi jää keskelle. Keskelle jäänyt kerto yhden asian, mitä aikoo tehdä syyslomalla. Kaikki, jotka aikovat tehdä saman asian, vaihtavat paikkaa. Esimerkiksi keskellä oleva sanoo, että aikoo nähdä kavereita, kaikki piiriläiset, jotka aikovat nähdä kavereita, vaihtavat paikkaa. Leikkiä leikitään, kunnes jokainen on päässyt käymään keskellä ja kertonut asian.

Auringonkukka

Muodostetaan piiri kerholaisista. Leikin johtaja sanoo, että kaikki leikkijät toistavat hänen perässään sanat ja liikkeet. (Liikkeet kerrottu suluissa.)

- Oli minulla siemen. (Otetaan kuvitteellinen siemen sormien väliin.)
- Se putosi maahan. (Tiputetaan siemen sormien välistä maahan.)
- Satoi vettä. (Tehdään käsillä sadetta ylhäältä alas.)
- Satoi vettä. (Toistetaan edellinen liike.)
- Ja satoi vettä. (Toistetaan edellinen liike.)
- Se kasvoi. (Tehdään kädellä vartta, nostamalla kättä lattiasta ylöspäin.)
- Ja se kasvoi. (Tositetaan edellinen liike.)
- Ja se kasvoi. (Toistetaan edellinen liike.)
- Mutta mikä se oikein oli? (Avataan kädet ja ihmetellään.)
- Auringonkukka, auringonkukka! (Pyöritään ympyrää ja heilutellaan käsiä sivuilla.)

(Leikkipankki.)

Viikot 44–45

Linssikeitto

Ainekset 6 annosta

1–2 rkl	Margariinia
1	Iso sipuli
2	Valkosipulin kynttä
2 tl	Kurkumaa
1 tl	Inkivääriä
2 tlk	Tomaattimurskaa
10 dl	Vettä
2	Kasvisliemikuutiota
3 dl	Punaisia linssejä
2	Perunaa
1/4 tl	Pippuria
2 dl	Kermaa
1/2 tl	Suolaa

Tee näin:

1. Hienonna sipuli ja valkosipuli.
2. Sulata voi kattilassa. Lisää sipuli ja valkosipuli. Kuullota.
3. Lisää kurkuma ja inkivääri sipulien joukkoon. Anna kiehua hetki.
4. Lisää tomaattimurska, vesi ja liemikuutiot.
5. Huuhdo linssit siivilässä kylmällä, juoksevalla vedellä.
6. Kuori ja kuutioi perunat pieniksi kuutioiksi.
7. Lisää perunat ja linssit kattilaan. Keitä välillä sekoittaen noin 30–40 minuuttia.
8. Lisää kerma. Mausta pippurilla.
9. Tarkista maku, ja lisää tarvittaessa suolaa.

(Valio.fi)

Hartaus

Isänpäivä

Kuunnellaan: Kuule, Isä taivaan (YouTube)

Puhe: Isänpäivänä saamme kiittää omaa isää kaikesta hyvästä, mitä hän on meille antanut. Voimme kiittää elämästä, ruoasta, turvasta ja leluista. Samalla voimme kiittää myös Taivaan Isää, kaikesta mitä olemme häneltä saaneet.

Rukous: Rakas Jumala, kiitos isästämme. Kiitos, että saamme oppia isältämme, leikkiä ja kuunnella. Opeta meitä arvostamaan isiämme. Varjele kaikkien isien ja isäksi haluavien elämää maapalolla. Taivaan isä, huolehdi, että jokainen lapsi saa elää turvassa ja että jokaisella on rakkaita ihmisiä ympärillä. Aamen.

(Pulkkinen 2023, 126–127.)

Askartelua

Tämän päivän kerhossa on tarkoitus tehdä isänpäiväksi super isä.

Tarvikkeet:

Wc-paperirullan hylsy

Sinistä paperia

Valkoista paperia

Punaista kartonkia

Keltaista kartonkia

Tusseja

Sakset

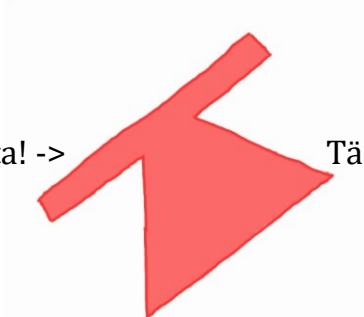
Liimaa

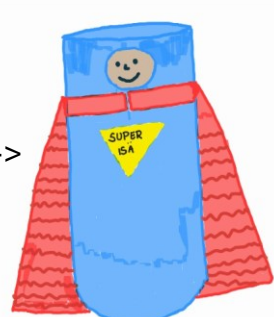
Näin teet super isän:

1. Leikkaa sinisestä paperista wc-paperirullan hylsyn ympärille sopiva kaistale. Kaistale on sopivan kokoinen, kun se peittää koko hylsyn.
2. Liimaa sininen paperikaistale kiinni hylsyyn. Tämä on super isän vaate.
3. Piirrä valkoiselle paperille super isän kasvot. Ja liimaa kasvot oikealle paikalle.
4. Piirrä punaiselle kartongille super isälle sopiva viitta. Kuvasta voit ottaa mallia viittaan. Paina viittaa liimauskohdasta, jotta viitta pysyy varmasti kiinni.
5. Piirrä kolmio keltaiselle kartongille ja kirjoita siihen "isä" tai "super isä".
6. Liimaa kolmio super isän vaatteeseen kiinni. Paina kolmiota hetki liimauskohdasta, jotta se pysyy varmasti kiinni.
7. Lopuksi voit halutessasi koristella super isän vaatteen tai viitan haluamallasi piirroksilla tai kuvilla.
8. Valmis!

Tässä piirros viitasta! ->

Tässä piirros valmiista super isästä! ->

(Lastenkirkko 2021)

Viikot 46–47

Porkkanamuffinit

Ainekset 12 annosta

Muffinit

4–5 (300 g)	Porkkanaa
4 dl	Vehnäjauhoja
3 d	Sokeria
2 tl	Leivinjauhetta
1 1/2 tl	Kanelia
3/4 dl	Mantelirouhetta
100 g	Margariinia
3	Kananmunaa

Kuorrute

1 rs (180 g)	Maustamatonta tuorejuustoa
1 dl	Tomusokeria
1 tl	Vaniljasokeria
2 rkl	Sitruunamehua

Koristeeksi   Mantelirouhetta

Tee näin:

1. Kuori ja raasta porkkanat hienoksi raasteeksi.
2. Sekoita kaikki kuivat aineet keskenään erillisessä kulhossa.
3. Sulata ja jäähdytä margariini.
4. Riko kananmunien rakenne. Sekoita joukkoon sulatettu margariini ja porkkana-aste.
5. Lisää kuivat aineet koko ajan sekoittaen.
6. Jaa taikina muffinivuokiin. Paista 200 asteessa noin 20 minuuttia.
7. Sekoita kuorrutteen ainekset keskenään.
8. Jäähdytä muffineita hetki ja päällystä kuorrutteella.
9. Koristele muffinit mantelirouheella.

(K-ruoka.fi)

Hartaus

Tuomiosunnuntai

Kuunnellaan laulu: Kynttilän sytytän (YouTube)

Kirkkovuoden viimeinen sunnuntai on marraskuussa. Silloin vietetään vuoden pimeintä aikaa ja tuomiosunnuntaita. Tuomiosunnuntain tekstit ja rukoukset liittyvät usein ihmiskunnan viimeiseen päivään. Ajatus voi tuntua hämmentävältä ja pelottavalta, sillä elämää on vielä paljon edessä.

Tuomiosunnuntai muistuttaa meitä arjen tärkeydestä. Kun elää tavallista elämää, ottaa toiset ihmiset huomioon, tekee parhaansa kaikessa ja pitää itsestä huolta, toimitaan Jumalan tahdon mukaan. Jumala ei odota meiltä ihmetekoja. Jumala odottaa, että rakastamme itseämme ja rakastamme läheisiämme. Jumala muistuttaa meitä siitä, että meidän pitää nauttia arjen pienistä asioista. Kun elää tavallista elämää, tuomiosunnuntai ei tunnu pelottavalta tai hämmentävältä.

Rukoillaan: Isä meidän-rukous

Isä meidän, joka olet taivaissa.
Pyhitetty olkoon sinun nimesi. Tulkoon
sinun valtakuntasi. Tapahtukoon sinun
tahtosi, myös maan päällä niin kuin tai-
vaassa. Anna meille tänä päivänä mei-
dän jokapäiväinen leipämme. Ja anna
meille meidän syntimme anteeksi, niin
kuin mekin anteeksi annamme niille,
jotka ovat meitä vastaan rikkoneet.
Äläkä saata meitä kiusaukseen, vaan
päästä meidät pahasta. Sillä sinun on
valtakunta ja voima ja kunnia iankaikki-
sesti. Aamen.

(Pulkkinen 2023, 131–135)

Askartelua

Tämän päivän kerhossa on tarkoitus tehdä hamahelmiä.

Tarvikkeet:

Hamahelmiä

Hamahelmialustoja

Leivinpaperia

Silitysrauta

Tänään kerhossa tehdään hamahelmiä. Jokainen kerholainen voi tehdä kaksi hamahelmityötä.

Hamahelmistä voi tehdä sellaisen kuvion tai hahmon kuin itse haluaa. Netistä voi etsiä vinkkejä tai valmiita malleja. Voit esimerkiksi tehdä lasinalusen tai vaikka värikään kissan, kuten kuvassa.

Käytä omaa mielikuvitustasi!

Viikot 48–49

Tonnikalapiirakka

Ainekset 8 annosta

Pohja

100 g	Voita
2 1/2 dl	Vehnäjauhoja
1/2 dl	Kylmää vettä

Täyte

1	Sipuli
2	Valkosipulin kynttä
1	Punainen paprika
1 rkl	Öljyä
1 tlk	Tonnikalaa
1 prk	Kermaviiliä
2	Kananmunaa
1 dl	Tuoretta persiljaa
1/2 tl	Suolaa
1/2 tl	Mustapippuria
1 ps (150 g)	Juustoraastetta

Tee näin:

1. Nypi huoneenlämpöinen voi ja vehnäjauhot. Lisää kylmä vesi ja sekoita nopeasti tasaiseksi.
2. Painele taikina leivinpaperilla vuorattuun piirakkavuoan (vuoan halkaisija 24 cm) pohjalle ja reunoille.
3. Nosta pohja jääkaappiin täytteen valmistamisen ajaksi.
4. Hienonna sipuli ja valkosipulin kynnet. Kuutioi paprika.
5. Kuumenna öljy pannulla ja kuullota kasvikset pehmeiksi, noin 5 minuuttia.
6. Valuta tonnikala. Lisää tonnikala kasvisten sekaan ja paista hetki.
7. Sekoita kulhossa kermaviili, kananmunat, persilja, suola, pippuri ja puolet juustoraasteesta. Lisää tonnikala-kasviseos.
8. Levitä täyte piirakkapohjan päälle. Ripottele pinnalle loput juustoraasteesta.
9. Paista tonnikalapiirakkaa uunissa 200 asteessa noin 40 minuuttia.

(K-ruoka.fi)

Hartaus

Ensimmäinen adventti, Joulujakso

Tiedätkö mitä tarkoittaa adventti? Adventti on kirkkovuodessa ensimmäinen tapahtuma. Adventti on joulun odotusta.

Luetaan tarina Lasten Raamatusta: Jeesus ratsastaa Jerusalemiin

“Jeesus ja hänen opetuslapsensa nousivat Jerusalemiin vievää tietä. Kun he lähestyivät kaupunkia, Jeesus lähetti edeltä kaksi opetuslasta. “Menkää tuolla näkyvään kylään”, hän sanoi. “Löydätte sieltä aasintamman ja varsan. Ottakaa ne ja tuokaa tänne. Jos joku tulee kysymään jotakin, vastatkaa, että Herra tarvitsee niitä ja palauttaa pian takaisin.” Opetuslapset tekivät työtä käskettyä. He toivat aasin ja varsan ja asettelivat aasin selkään vaatteitaan pehmikkeeksi. Jeesus istuutui aasin selkään ja ratsasti loppu matkan Jerusalemiin. Opetuslapset kävelivät vierellä. Pääsiäisjuhla oli tulossa, ja Jerusalemiin vaelsi paljon väkeä. Kun ihmiset näkivät Jeesuksen saapuvan, he riisuiivat viitat yltään ja levittivät ne tielle Jeesuksen eteen. Se näytti juhlaivalta, aivan kuin kuningas oli tulossa. Tosin kuninkaat eivät ratsastaneet aaseilla, he matkustivat hevosvankkureilla, mutta Jeesus olikin erilainen kuningas. Jotkut katkoivat palmuista oksia ja levittivät niitä tielle. Ihmiset lauloivat: “Hoosianna, Daavidin Poika! Siunattu olkoon hän, joka tulee Herran nimessä! Hoosianna korkeuksissa!”

(Heinimäki 2009, 244–247.)

Jeesus oli nöyrä, sillä hän matkusti Jerusalemiin aasilla. Adventti juhlistaa sitä, että Jumala ei ole kaukana meistä. Hän lähestyy meitä ja antaa pelastuksen. (Kirkkovuosikalenteri)

Rukoillaan: Rakas Taivaan Isä, kiitämme sinua elämän lahjasta. Kiitos, että turvaat elämäämme. Siunaa kaikkien koululaisten koulupäivät ennen joululomaa. Turvaa jokaisen ihmisen joulu täällä maan päällä, että jokainen voisi viettää joulua turvassa ja rauhassa. Kiitos, että saamme viettää joulua meille rakkaiden ihmisten kanssa. Amen.

Askartelua

Tämän päivän kerhossa tarkoituksena on tehdä joulukortteja.

Tarvikkeet:

Värikkäitä papereita tai kartonkia

Tusseja

Värikyniä

Leimasimia

Tarroja

Jouluaiheisia koristeita

Jokainen kerholainen saa tehdä muutaman joulukortin valitsemastaan paperista tai kartongista.

Kerholainen saa tehdä joulukortit kenelle haluaa. Kortin voi tehdä esimerkiksi kaverille tai isovanhemmille.

Kerholainen voi koristella omat joulukortit haluamallaan tavalla.

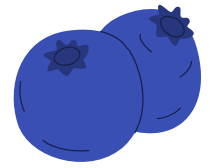
Voit esimerkiksi piirtää, värittää tai kirjoittaa omiin joulukortteihin. Käytä mielikuvitustasi apuna!

Kevät 2025

**Kerhoviikot
3-18**

**Hiihtolomaviikolla
ei ole kokkikerhoa**

Viikot 3–4

Mustikkapiirakka

Ainekset 20 palaa

250 g	Margariinia
8 dl	Vehnäjauhoja
3 1/2 dl	Sokeria
2 tl	Leivinjauhetta
1 1/2	Ruokasoodaa
2 tl	Vaniljasokeria
2 dl	Piimää
2	Kanamunaa

Täyte	
500 g	Mustikoita
1 rkl	Perunajauhoja

Tee näin:

1. Sulata margariini ja anna sen hetki jäähtyä.
2. Yhdistä kuivat aineet kulhossa. Sekoita kuivien aineiden joukkoon margariini.
3. Jaa taikina kahteen osaan. Säästä hieman pienempi osa taikinasta pinnalle murustettavaksi.
4. Sekoita isompaan taikinamäärään piimä ja kananmunat. Tästä osasta tulee piirakan pohja. Taikina saattaa jäädä hieman paakkuiseksi, mutta se ei haittaa.
5. Levitä pohjan taikina leivinpaperilla vuorattuun uunipeltiin.
6. Sekoita perunajauhot mustikoiden sekaan. Lisää mustikat piirakkapohjan päälle.
7. Lopuksi ripottele päälle taikinamuru.
8. Paista 200 asteisessa uunissa alatasolla noin 20 minuuttia.
9. Halutessasi voit tarjoilla mustikkapiirakan vaniljakastikkeen tai -jäätelön kanssa.

(K-ruoka.fi)

Hartaus

Olen tärkeä kotona ja koulussa

Miettikää yhdessä, mitä adjektiiveja tai sitä sanaa kuvaavia sanoja keksitte sanoihin koti ja koulu. Esimerkiksi:

K korvaamaton

O oma paikka

T turvallinen

I itselle

K kaverit

O oppiminen

U ulkoilu

L läksyt

U uteliaisuus

Puhe: Koti ja koulu ovat sellaisia paikkoja, joissa jokainen saa olla oma itsensä ja jokainen hyväksytään sellaisena kuin on. Olet arvokas juuri sellaisena kuin olet. Koulussa ja kotona on myös aikuisia, jotka välittävät meistä. Koulussa voimme oppia uusia taitoja ja saada uusia ystäviä. Kotona taas saamme viettää aikaa perheemme kanssa.

Rukoillaan: Kiitos, että saamme oppia uusia asioita ja taitoja koulussa. Anna meille kärsivällisyyttä harjoitella uusia taitoja. Kiitos kodista ja perheestä ja että saamme kasvaa turvassa. Opetta meitä pyytämään ja antamaan anteeksi, niin koulussa kuin kotona. Ja auta meitä ymmärtämään, että kaikilla on välillä huonoja päiviä, mutta anna minulle tahtoa olla silti ystävällinen ja mukava kaikille. Amen.

(Pulkkinen 2023, 104–105.)

Pelejä

Tämän päivän kerhossa tarkoituksena on pelata erilaisia lautapelejä yhdessä. Jos kerholainen ei halua pelata lautapelejä, voi hän vaihtoehtoisesti värittää värityskuvia.

Tarvikkeet:

Erilaisia lautapelejä, joita voi pelata pareittain tai pienissä ryhmissä

Tusseja

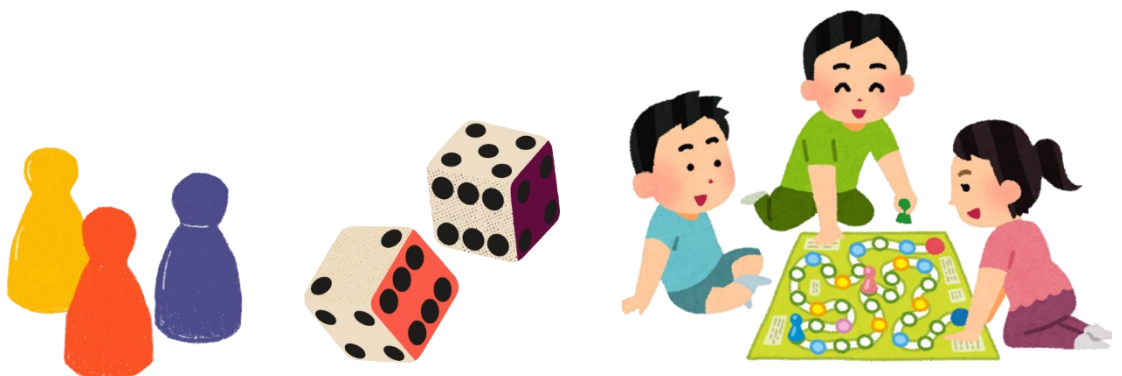
Värikyniä

Värityskuvia

Tarkoituksena olisi yhdessä pelailla jo tuttuja lautapelejä tai opetella uusia lautapelejä. Tärkeintä on viettää aikaa yhdessä muiden kerholaisten kanssa.

Tavoitteena on, että jokainen edes kokeilee pelata jotain lautapeliä. Jos lautapeli vaikuttaa mukavalta ja hauskalta, voi sitä pelata myös kotonakin!

Viikot 5–6

Nachopeltti

Ainekset 6 annosta

1 rs (400 g)	Jauhelihaa
1	Sipuli
2	Valkosipulinkynttä
2	Tomaattia
1 tl	Suolaa
1/4 tl	Mustapippuria
1 tl	Juustokuminaa
1/2 tl	Paprikajauhetta
1 tlk (200 g)	Mustapapuja suolaliemessä
1 ps (200 g)	Maissilastuja/nachoja
Lisäksi	
1 prk (300 g)	Juustodippiä
1	Avokado
1 prk	Salsadippiä

Tee näin:

1. Kuori ja hienonna sipuli ja valkosipuli.
2. Ruskista jauheliha pannussa ja lisää joukkoon sipulit. Kuullota hetki.
3. Lisää jauhelihan joukkoon mausteet.
4. Kuutioi tomaatit ja huuhto mustapavut juoksevan veden alla.
5. Lisää pannulle puolet tomaateista sekä mustapavut.
6. Levitä maissilastut leivinpaperin päälle uunipellille. Levitä maissilastujen päälle jauhelihaseos ja juustodippi.
7. Kuumenna uunin ylätasossa 225-asteessa noin 5 minuuttia,
8. Halkaise avokado, poista kivi ja kuutioi.
9. Levitä pinnalle kuutoidut avokadot ja tomaatit sekä salsadippiä.

(K-ruoka.fi)

Hartaus

Kynttilänpäivä

Luetaan tarina: Jeesus tuodaan temppeliin. Simeon ja Hanna saavat nähdä Jeesuksen.

“Kun Jeesus oli vauva, oli siihen aikaan tapana viedä perheen ensimmäinen poika temppeliin ja kiittää hänestä Jumalaa. Maria ja Joosefkin veivät Jeesus- vauvan temppeliin Jerusalemissa. He halusivat kiittää Jumalaa Jeesus –vauvasta.

Jerusalemissa eli Jumalan mies nimeltä Simeon. Hän oli kuullut, että Jumalan poika syntyi ja oli saanut Jumalalta lupauksen, että saisi nähdä tämän.

Sitten koitti tämä erityinen päivä. Simeon oli jälleen temppelissä, kun Maria ja Joosef toivat Jeesus- vauvan sinne. Simeon huomasi heidät ja meni heti heidän luokseen. Nyt hän sai nähdä Jeesuksen, jota oli kauan odottanut.

Simeon otti lapsen käsivarsilleen, kiitti Jumalaa tästä suuresta lapsesta. Simeon sanoi, että Jeesus olisi pelastus kaikille kansoille. Jeesus tekisi jokaiselle tien Jumalan luokse. Maria ja Joosef olivat ihmeissään siitä, mitä heidän pojastaan sanottiin.

Temppelissä oli myös naisprofeetta Hanna, joka myös tunsu kirjoitukset ja ennustukset. Hanna eli ja asui temppelissä rukoillen ja palvelen. Hanna sai myös nähdä Jeesuksen ja laulaen kiitti ja ylisti Jumalaa ja kertoi kaikille Jeesuksesta. “

(Nettipyhä 2019, Raamatunkertomus Kynttilänpäivä.)

Kuunnellaan: Virsi 499 Jumalan kämmenellä (YouTube)

Rukoillaan loppurukous liikkeiden avulla. (Suoritettavat liikkeet on kerrottu sulkeissa)

Rakas Jumala, (Laitetaan kädet ristiin ja noustaan seisomaan)

Anna kynttilän valon ja lämmön muistuttaa sinusta. (Laitetaan kämmenet vastakkain.)

Siunaa meitä ja meidän läheisiämme. (Halataan itseä ja heijataan kehoa rauhallisesti oikealta vasemmalle.)

Aamen. (Istutaan takaisin paikoilleen ja laitetaan kädet ristiin.)

(Sundvik 2022, 77.)

Askartelu

Tämän päivän kerhossa tarkoituksena on tehdä lumiukko-ikkunakoristeet

Tarvikkeet:

Valkoista kartonkia
Värikkäitä kartonkeja
Silkkipaperia
Tusseja
Sakset
Liimaa

Jokainen kerholainen voi tehdä itselleen kaksi lumiukko ikkunakoristetta.

Lumiukon ohjeet:

- Leikkaa valkoisesta kartongista lumiukon muotoinen pala.
- Leikkaa palojen keskelle reiät niin, että lumiukon ääriviivat jäävät jäljelle. Jätä ääriviivat noin 1,5 cm paksuisiksi, jotta niihin voi helposti liimata.
- Liimaa silkkipaperista palat lumiukon ääriviivoihin, jotta äsken leikkamasi reiät täyttyvät.
- Leikkaa kartongista lumiukolle hattu, nenä, silmät ja napit
- Liimaa asusteet ja kasvot kiinni lumiukkoon varovasti.
- Valmis!

Lumiukkoon voi käyttää haluamansa värisiä kartonkeja ja silkkipaperia. Vain mielikuvitus on rajana!

Lumiukko koristeen voi kiinnittää kotona ikkunaan esimerkiksi sinitarralla.

Viikot 7–8

Juustokakku lasissa

Ainekset 6 annosta

4	Digestive-keksiä
2 dl	Vispikermaa
1 rs (180 g)	Maustamatonta tuorejuustoa
1/2 dl	Mangososetta
1 tl	Vaniljasokeria Sokeria
1 rkl	
Lisäksi n.	Mangososetta
1 dl	Digestive-keksiä

Tee näin:

1. Murskaa keksit pakastepussissa kaulimen avulla.
2. Vatkaa tuorejuusto notkeaksi. Lisää sekaan mangosose, vaniljasokeri ja sokeri. Sekoita tasaiseksi.
3. Vaahdota vispikerma erillisessä kulhossa. Sekoita vispikerma ja tuorejuustoseos keskenään.
4. Jaa keksimurut, juustokakkutäyte ja mangosose kuuteen pieneen lasiin kerroksittain.
5. Koristele murustetuilla Digestive-kekseillä.

(K-ruoka.fi)

Hartaus

Ystävyys, ystävänpäivä

Luetaan: Tarina ystävydestä

”Lähikaupan ystävänpäiväteline pursui kaikkea ihanaa, sydämellistä ja kimaltavaa. Stella yritti valita ystävilleen sopivia lahjoja, mutta mikään ei tuntunut sopivalta. Stellalla oli viisi hyvää kaveria ja hän halusi antaa heille kaikille pienet persoonalliset lahjat. Ongelmaksi tuli, kun hän oli saanut valittua viisi sopivaa lahjaa, niiden yhteenlaskettu hinta. Hinta oli Stellan mielestä liian korkea, eikä hänen rahansa riittäisi niihin kaikkiin.

Stella hypisteli telineen tuotteita, kunnes hän sai ajatuksen. Stella otti hyllystä sydäntarra-arkin ja suuntasi karkkihyllylle. Stella valitsi karkkihyllyltä jokaisen kavereinsa lempi suklaapatukat.

Kotona Stella askarteli jokaiselle kaverilleen pahvisydämen, teki sydämen keskelle kaksi viiltoa ja pujotti suklaapatukan paikalleen. Sydämiin Stella liimasi ostamiaan tarroja ja kirjoitti niihin mukavia asioita hänen kavereistaan, esimerkiksi ”hassu”, ”hyvä luistelemaan” ja niin edelleen.

Seuraavana päivänä, joka oli ystävänpäivä, Stella mietti, pitäisikö kaverit hänen lahjoistaan. Stella mietti turhaan, sillä kaikki kaverit pitivät hänen lahjoistaan. Kaverit vertailivat sydämistään, millaisia asioita niihin oli kirjoitettu. Mikä parasta, Stella sai myös viisi lahjaa kavereiltaan. Kaikki halusivat olla Stellan kavereita. “

Rukoillaan: Kiitos Jumala ystävydestä. Kiitos hauskoista, hassuista ja myös haastavista kavereista. Kiitos, että minä saan olla ystävä muille ihmisille. Rakas Jumala, anna jokaisen ihmisen elämään ystävyttä. Toivomme tukea jokaiselle ihmiselle, jotka joutuvat olemaan yksin. Kuule rukouksemme Jeesuksen nimeen. Aamen.

(Pulkkinen 2023, 157)

Askartelua ja leikkiä

Tämän päivän kerhossa tarkoituksena on tehdä ystävyysrannekorut.

Tarvikkeet:

Eri värisiä ja kokoisia helmiä

Kuminauhaa

Sakset

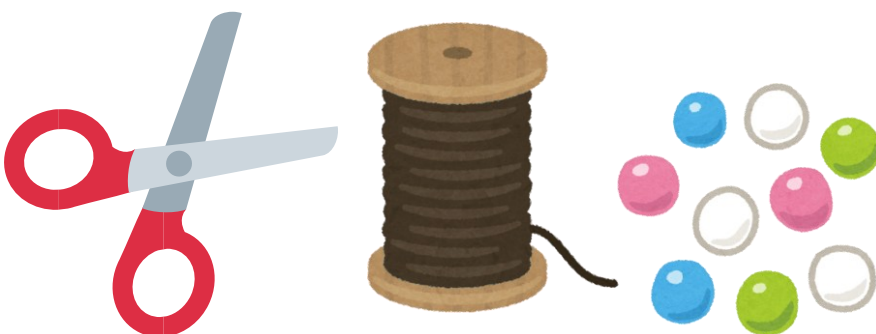

Jokainen kerholainen saa tehdä itselleen kaksi ystävyysrannekorua. Kerholainen saa käyttää rannekoruihin haluamiaan helmiä.

Toisen ystävyysrannekorun voi pitää itsellään ja toisen voi antaa kaverille ystäväpäivälahjaksi.

Leikki: Kehu kaveria

Leikin aikana kerholaiset voivat liikkua vapaasti kerhotilassa. Aina kun kohtaa toisen ihmisen, pitää kertoa toisesta ihmisestä kehu, eli jokin kiva tai positiivinen asia. Kun molemmat ovat kertoneet yhden positiivisen asian toisesta, jatketaan matkaa. Leikki jatkuu kohtaamalla eri ihmisiä ja sanomalla heille erilaisia kehuja.

Viikot 9–10

Laskiaispullat

Ainekset 14 annosta

1 ps (14 kpl)	Esipaistettuja pullia
1	Kananmuna
Koristeluun	Raesokeria

Lisäksi

4 dl	Vispikermaa
2 tl	Vaniljasokeria
	Mansikkahilloa

Tee näin:

1. Voitele pullat kananmunalla ja ripottele päälle raesokeria.
2. Paista pullia 225 asteisessa uunissa noin 5–8 minuuttia, kunnes pullat ovat kullanuskeita.
3. Vaahdota vispikerma ja sekoita joukkoon vaniljasokeri.
4. Jäähdytä pullia hetki ennen täyttämistä, jotta kerma ei sula.
5. Halkaise pullat.
6. Täytä laskiaispullat kermavaahdolla ja mansikkahillolla.

(K-ruoka.fi)

Hartaus

Laskiainen, kohti pääsiäistä

Luetaan tarina:

Paikallinen hiihtoseura järjesti laskiaisriehan. Sitä toteuttamassa olivat monet yhdistykset ja seurakunta. Pulkat viuhuivat, rekiajeluun oli jatkuva jono ja Marttojen mehupisteellä oli kova kuhina. Paloautoon sai vapaasti kurkistaa, ja partiolaisten tikkupullat maistuivat kaikille. Seurakunnan soppatykistä jokainen sai halutessaan hernekeittoa.

Atte oli tullut paikalle partiolaisena. He huolehtivat, että kaikki saivat tikkupullansa pais-tettua. Tehtävänä oli myös vuolla käytetyistä tikuista ylimääräisiä taikinoita pois käyttä-jien välillä. Vuorotellen päivän aikana he saivat kiertää alueella katsomassa, mitä kaikkea toimintaa oli tarjolla.

Atte kierteli hernekeittolautanen kädessään ja lähti astelemaan seurakunnan järjestämää Paastonajan askelia -polkua. Laminoidut violetit kyltit kertoivat lyhyesti, että nyt alkoi paastonaika: pitkä odottamisen, valmistautumisen ja hiljentymisen aika. Paastossa val-mistaudutaan pääsiäisen iloon ja riemuun. Lyhyet rukoukset muistuttivat Jeesuksen kul-keman tien raskaudesta ja rankkuudesta. Atte ei jaksanut lukea aivan jokaista sanaa kyl-teissä, mutta polun kuljettuaan hän tiesi, että laskiaisriehaa vietetään sen vuoksi, että sen jälkeen alkaa paastonaika.

Lauletaan tai kuunnellaan: Kohti pääsiäistä, 3 ensimmäistä säkeistöä, Laulutuuhi nro 53 tai YouTube

Rukoillaan: Herra siunaa meitä ja varjele meitä. Herra kirkasta kasvosi meille ja ole meille armollinen. Herra kääntäköön kasvonsa meidän puoleemme ja antakoon meille rauhan. Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen. Aamen.

Askartelua

Tämän päivän kerhossa on tarkoitus tehdä askartelu-laskija.

Tarvikkeet:

Kartonkia eri väreissä

Värikyniä tai tusseja

Kontaktimuovia

Sakset

Liimaa

Näin teet askartelu-laskijan:

1. Piirrä laskijan hahmo kartongille. Hahmo voi olla esimerkiksi ihminen, eläin tai satuhahmo. Hahmon voi päättää itse.
2. Piirrä hahmosta leveä, jotta sen voi kiinnittää laskuvälineeseen.
3. Hahmolle voit piirtää tai värittää vaatteet ja kasvot.
4. Kontaktoi hahmo kontaktimuovilla, jotta siitä tulee kestävämpi.
5. Leikkaa kartongista hahmolle laskuväline, se voi olla esimerkiksi pulkka, sukset tai lumilauta
6. Liimaa hahmo kiinni laskuvälineeseen.
7. Valmis

Tässä esimerkki piirros askartelu-laskijasta! ->

(Nettipyhis 2027.)

Viikot 11–12

Kanapastavuoka

Ainekset 6 annosta

1 pkt (400 g)	Maustamaton kanan fileesuikale
1–2 rkl	Öllyä
1 tl	Suolaa
3/4 tl	Mustapippuria
1/2 pientä (250 g)	Kesäkurpitsaa
1	Keltanen tai punainen paprika
1	Punasipuli
2	Valkosipulinkynttä
1 rkl	Pizzamaustetta
1 tl	Paprikajauhetta
1 tlk (500 g)	Tomaattimurskaa
3 dl	Vettä
2 dl	Ruokakermaa
8 dl (350 g)	Pastaa
1 pkt (200 g)	Fetajuustoa

Tee näin:

1. Paista kanan fileesuikaleet pannulla öljyssä. Mausta suolalla (1/2 tl) ja pippurilla. Siirrä kanat pannulta toiseen astiaan.
2. Kuutioi kesäkurpitsa ja paprika pieniksi kuutioiksi.
3. Hienonna sipuli ja valkosipuli.
4. Kuullota sipulia ja valkosipulia hetki pannulla. Lisää kesäkurpitsa ja paprika. Paista, kunnes kasvikset ovat hieman pehmeitä.
5. Lisää pannulle kanat ja mausta pizzamausteella, paprikajauheella ja lopulla suolalla.
6. Lisää pannulle tomaattimurska ja vesi. Sekoita tasaiseksi.
7. Lisää ruokakerma. Kuumenna kastike kiehuvaksi.
8. Levitä pasta uunivuokaan ja sekoita kastike joukkoon. Murena puolet fetajuustosta pastan ja kastikkeen joukkoon.
9. Ripottele loput fetajuustosta ruoan pinnalle.
10. Paista 175-asteisessä uunissa noin 45 minuuttia. Ruoka on valmis, kun pasta on kypsää.

Hartaus

Rohkeus olla minä

Ennen hartautta: Kirjoita erillisille papereille kirjaimet: R, O, H, K, E, U, S. Jokainen kirjain tulee olla omalla paperilla. Kirjaimia käytetään hartaudessa.

Muodostetaan piiri. Laita kirjaimet piirin keskelle niin että kaikki näkevät ne. Jokaisen sanan kohdalla muodosta kirjaimista sana ja kerro sen sanan merkitys.

Puhe: Tämän päivän hartaudessa aiheena on rohkeus. Mutta mitä rohkeus oikein on ja mistä se koostuu? Rohkeus voi olla kuin...

...**KEHO**, kun uskallat tehdä jotain sellaista, missä ylität itsesi ja onnistuminen tuntuu koko kehossa.

...**USKO**, kun sinulle tulee usko siitä, että sinä pystyt ja sinä osaat. Uskallat myös vaikean paikan edessä.

...**KORU**, kun se muodostuu pienistä paloista, pala palalta. Kukaan ei ole valmis kaikkeen eikä rohkeus riitä jokaiseen asiaan.

...**KERHO**; kun sinä olet rohkea ja olet aloittanut tämän kerhon, olet uskaltanut tutustua uusiin ihmisiin ja uskallat olla oma itsesi.

Rukoillaan: Kiitos, että saan olla oma itseni. Jumala, anna meille jokaiselle rohkeutta kokeilla ja tehdä asioita, myös sellaisia, jotka hieman jännittävät tai pelottavat. Anna meille rohkeutta tutustua uusiin ihmisiin ja kohdata elämässä myös vaikeita asioita. Rohkaise meitä jokaista olemaan oma itsemme ja opeta meitä kannustamaan toisia ihmisiä. Aamen.

(Sundvik 2022, 55.)

Leikkejä

Tämän päivän kerhossa on tarkoituksena leikkiä erilaisia leikkejä.

Suomalainen bussipysäkillä

Suomalaisilla voi olla usein tapana välttää katsekontaktia muiden ihmisten kanssa. Tässä leikissä harjoitellaan ottamaan katsekontaktia. Muodostetaan piiri kerholaisista. Ensimmäisenä kaikki katsovat maahan ja valitsevat jonkun leikkijän sukat ja katsovat niitä. Valittua henkilöä ei sanota ääneen. Kun leikin vetäjä sanoo "bussi tulee", nostavat kerholaiset katseen valitsemansa leikkijän sukista silmiin. Jos katseet kohtaavat, he tippuvat leikistä. Katseen kohdatessa saa halutessaan tehdä hassun ilmeen. Jos katse ei kohtaa, jatkaa kerholainen leikissä. Leikkiä leikitään pari kierrosta.

Kuka minä olen

Leikissä jokaiselle kerholaiselle keksitään rooli. Roolit ovat eri sukulaisia. Jokaiselle kerholaiselle laitetaan lappu selkään, jossa lukee hänen roolinsa, esim. "pappa". Kun kaikille on laitettu laput selkään, on tarkoituksena arvata, että minkä roolin jokainen on saanut. Kerholaisen täytyy siis selvittää kysymysten avulla, kuka hän on. Kysymys voi olla esim. "olenko nuori". Vastaja saa vastata kysymykseen vain kyllä tai ei. Leikki päättyy, kun kaikki ovat arvanneet omat roolinsa oikein.

Läpsy

Muodostetaan piiri lattialle. Leikissä leikkijät laittavat kätensä lattialle, niin että oikea käsi tulee aina oikealla puolella istuvan leikkijän vasemman käden yli. Leikissä ideana on läpsäistä lattiaa siinä järjestyksessä missä kädet on. Tavoitteena on, että läpsy liikkuu sulavasti piirissä.

Yksi läpsy = läpsy jatkaa samaan suuntaan

Kaksi nopeaa läpsyä peräkkäin = läpsy vaihtaa suuntaa

Leikissä käsi, joka läpsäisee lattiaa väärään aikaan, tippuu leikistä. Kun molemmat kädet tippuvat, tippuu leikkijä leikistä. Leikkiä leikitään pari kierrosta.

(Leikkipankki.)

Viikot 13–14

Kinkkupizzahyrrät

Ainekset 16 annosta

Taikina

2 1/2 dl	Kädenlämpöistä vettä
1/2 pkt (25 g)	Tuorehiivaa
1 tl	Suolaa
1 rkl	Sokeria
2 rlk	Öljyä
6 1/2 dl	Vehnäjauhoja

Täyte

1/2–1 dl	Ketsuppia
1 tl	Oreganoa
4–6 viipaletta	Keittokinkkua
2 dl	Juustoraastetta

Tee näin:

1. Lämmitä vesi kädenlämpöiseksi. Sekoita hiiva veteen.
2. Lisää suola, sokeri, öljy ja puolet jauhoista. Sekoita tasaiseksi. Lisää loput jauhot. Vaivaa taikina tasaiseksi ja kimmoisaksi.
3. Anna taikinan levätä noin 10 minuuttia.
4. Laita uuni lämpenemään 225 asteeseen. Ota täytteen raaka-aineet esille.
5. Jauhota työtaso. Kumoa taikina pöydälle. Kauli taikinasta neliö, joka on noin 1 cm paksu.
6. Levitä taikinan päälle tasaisesti ensin ketsuppi ja oregano.
7. Kuutioi kinkku ja levitä taikinan päälle. Lisää lopuksi vielä juustoraaste tasaisesti.
8. Rullaa neliö tiukaksi rullaksi.
9. Leikkaa rullasta noin 2 cm paksuisia viipaleita 16 kappaletta.
10. Nosta rullat leivinpaperin päälle. Anna kohota noin 10 minuuttia.
11. Paista rullia noin 12 minuuttia uunin keskitasolla.

(K-ruoka.fi)

Hartaus

Luonto

Lauletaan/kuunnellaan: laulu Ihme ja kumma, 3 ensimmäistä säkeistöä
(Laulutuuli nro 23)

Puhe: Mitä ensimmäisenä huomaat, kun menet luontoon? Ehkä maan, puut, taivaan tai talvella lumikinokset. Luonnossa on paljon kaikkea kaunista, ihmeellistä ja kummallista. Luonnossa on myös paljon kaikkea mitä me emme näe. Luonnolla on voima rauhoittaa ja puhdistaa. Luonto antaa meille myös paljon, esimerkiksi lenkipolut, erilaiset sienet ja marjat sekä uimarannat. Luonto on myös koti, eläimien, kuten lintujen, porojen ja jänisten koti. Luonto on paikka, mitä meidän jokaisen tulee arvostaa ja kunnioittaa. Miten voimme suojella luontoa yksin tai yhdessä?

Tehtävä: Mitä keinoja keksitte, joilla voi suojella luontoa? Tehkää yhdessä paperille lista, jossa kerrotte, miten te voitte suojella luontoa. Lopuksi voitte pohtia yhdessä,

- Oliko keinoja vaikea miettiä?
- Onko keinot sellaisia, joita me jokainen voimme tehdä?
- Miksi on tärkeä suojella luontoa?

Rukous: Rakas Jumala. Kiitos, että olet luonut maailman. Kiitos Suomen puhtaasta luonnosta ja mahdollisuudesta nauttia luonnosta. Kiitos kaikesta mitä luonto meille tarjoaa. Suojaa ja varjele luontoa ja luonnon eläimiä. Haluamme oppia pitämään luonnosta huolta. Opetä meitä pitämään huolta myös toisistamme. Siunaa kaikkia täällä maanpäällä. Aamen.

(Kosonen 2011, 38.)

Askartelua

Tämän päivän kerhossa tarkoituksena on tehdä tipukortti.

Tarvikkeet:

Korttipohjat tai valkoista kartonkia

Keltaista sormiväriä

Tusseja

Liimaa

Höyheniä Sakset

Näin teet tipukortin:

1. Ota valmis korttipohja tai leikkaa valkoisesta kartongista sopivan kokoinen osio.
2. Maalaa keltaisella sormivärillä tipulle vartalo.
3. Liimaa höyhenet tipun siiviksi.
4. Leikkaa kartongista tipulle silmät ja nokka.
5. Liimaa silmät ja nokka oikeaan kohtaan, kun sormiväri on kuivunut.
6. Piirrä tusseilla korttiin ruohikkoa tai muuta taustaa, esimerkiksi taivas ja aurinko.
7. Valmis!

Tässä esimerkkikuva tipukortista! ->

(Pikku Kakkonen 2025.)

Viikot 15–16

Pääsiäisjälkiruoka

Ainekset 6 annosta

1 pkt (400 g)	Mutakakkua
2 tlk (à 2 dl)	Vispikermaa
2 tl	Vaniljasokeria
3 rkl	Kaakaojuomajauhetta
1/4 ps	Suklaarakeita

Tee näin:

1. Leikkaa kohmeinen mutakakku pieniksi paloiksi.
2. Jaa palat laseihin tai jälkiruokakulhoihin.
3. Anna mutakakun sulaa.
4. Vatkaa kermavaahto löysäksi vaahdoksi. Mausta vaniljasokerilla.
5. Jaa puolet kermavaahdosta toiseen kulhoon ja sekoita joukkoon kaakaojuomajauhe.
6. Lisää kaakaokermavaahtoa ja tavallista kermavaahtoa vuorotellen mutakakun päälle. Näin muodostuu erivärisiä kerroksia.
7. Koristele jälkiruoka suklaarakeilla.

(K-ruoka.fi)

Hartaus

Palmusunnuntai

Kuunnellaan: Pääsiäinen jatkua saa (YouTube)

Puhe: Kun sinulle tapahtuu jotain todella kivaa, esimerkiksi asia mitä olet odottanut pitkään, mitä silloin teet? Todennäköisesti olet erittäin iloinen ja kerrot siitä läheisille. Jos Suomi voittaa esimerkiksi jääkiekossa maailmanmestaruuden, mitä suomalaiset silloin tekevät? Todennäköisesti ihmiset juhlivat ja riemuitsevat kotona, mutta monet juhlivat myös ulkona, esimerkiksi torilla. Pari tuhatta vuotta sitten, ihmiset kokoontuivat toreille juhlimaan. Silloin juhlittiin kuninkaan saapumista, tämä kuningas oli Jeesus. Ihmiset olivat todella iloisia, he heittivät palmunoksia ja vaatteita teille ja toreille. Palmusunnuntaina ihmiset vastaanottivat Jeesuksen, joka matkusti aasilla.

Palmusunnuntaina monet käyvät virpomassa ja silloin kun heiluttaa iloisella mielellä pajunoksaa, voidaan muistaa sitä samaa iloa ja riemua, minkä ihmiset kokivat, kun Jeesus saapui Jerusalemiin. Palmusunnuntai muistuttaa meitä siis siitä, kun ihmiset iloitsivat Jeesuksen saapumista. Sinäkin voit jakaa iloa toisille ihmisille palmusunnuntaina ja vuoden jokaisena päivänä olemalla iloinen ja ystävällinen toisille. Jopa pieni hymy tai ystävällinen teko, kuten oven avaaminen tuo iloa vastaanottajalle. Muista olla aina ystävällinen.

Rukous: Kiitos ilosta ja riemusta. Anna meille iloa ja riemua elämään, samoin kuin niillä ihmisillä, jotka saivat nähdä Jeesuksen saapumisen Jerusalemiin. Siunaa jokaisen ihmisen pääsiäisaika. Toivomme, että kaikilla voisi olla ilon täyteinen pääsiäinen. Aamen.

(Pulkkinen 2023, 166–167.)

Askartelua

Tämän päivän tarkoituksena on tehdä tipu-kirjanmerkki.

Tarvikkeet:

Paperiliittimiä/klemmareita

Keltaista ja valkoista kartonkia

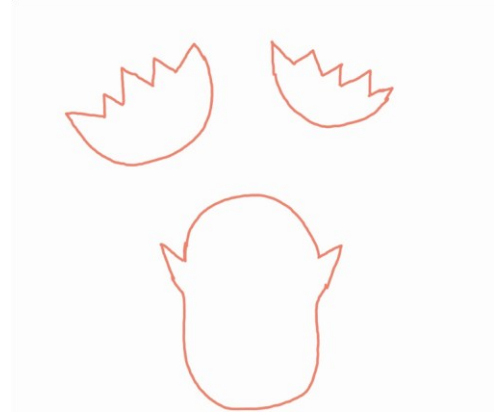
Mustia tusseja

Lyijykyniä

Sakset

Keltaista lankaa

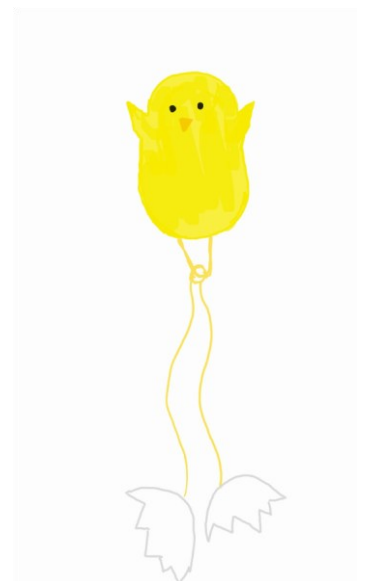
Kuumaliimapistooli ja kuumaliimaa

Näin teet pääsiäisaiheisen tipu-kirjanmerkin:

1. Piirrä keltaiselle kartongille tipun ääri viivat ja valkoiselle kartongille munankuorien ääri viivat. (kuvasta voi ottaa mallia)
2. Leikkaa keltaisesta kartongista yksi pieni tipu.
3. Leikkaa valkoisesta kartongista munankuoret.
4. Piirrä tussilla tipulle silmät. Halutessasi voit piirtää tipulle nokan tai leikata nokan kartongista.
5. Liimaa tipu paperiliittimen/klemmarin yläosaan kuumaliimalla.
6. Leikkaa keltaisesta langasta noin 40 cm pitkä naru.
7. Solmi naru paperiliittimen alaosaan kiinni. Solmi naru niin, että molemmat langanpäät ovat suurin piirtein samanpituiset.
8. Liimaa munankuoret lankojen päihin kuumaliimalla.
9. Valmis!

(Meillakotona.fi)

Viikot 17–18

Suolaiset muffinit

Ainekset 12 kpl

100 g	Margariinia
2	Kananmunia
1 prk	Kermaviiliä
3 dl	Jauhoja
2 tl	Leivinjauhetta
1/2 tl	Suolaa
1	Paprika
1/2 pkt (à 210 g)	Saunapalvikinkkua
1/2 pkt (à 200 g)	Cheddarjuustoa raastettuna
1 tl	Kuivattua rosmariinia

Tee näin:

1. Sulata margariini ja anna sen jäähtyä.
2. Sekoita keskenään kermaviili ja kananmunat.
3. Yhdistä kuivat aineet erillisessä kulhossa.
4. Leikkaa paprika ja kinkku kuutioiksi.
5. Kääntelee muna-kermaviiliseokseen kuivat aineet sekä margariini.
6. Lopuksi lisää taikinaan paprika, kinkku, juusto ja rosmariini. Sekoita tasaiseksi.
7. Annostele taikina 12 muffinivuokaan.
8. Paista 200-asteessa noin 15–20 minuuttia, kunnes muffinit ovat kullanruskeita.
9. Tarjoa muffinit hieman jäähtyneinä.

(K-ruoka.fi)

Hartaus

Onnellisuus

Ennen hartautta: leikkaa paperista pieniä palasia, joihin voi kirjoittaa sanoja, 5 paperinpalaa yhdelle kerholaiselle. Ota kynät myös valmiiksi esille.

Mitkä asiat tekevät sinut onnelliseksi? Jokaisen tekee onnelliseksi eri asiat. Tärkeä on miettiä mitkä asiat tekevät itsensä onnelliseksi ja toteuttaa niitä asioita. Esimerkiksi jos sisarukset tekevät onnelliseksi, niin silloin on hyvä viettää aikaa sisarusten kanssa.

Tehtävä: Mieti, mitkä asiat tekevät sinut onnelliseksi? Kirjoita 5 asiaa, jotka tekevät sinut onnelliseksi. Kirjoita yksi asia yhdelle paperille. Kun kaikki ovat kirjoittaneet asiat paperille, keskustelkaa yhdessä, millaiset asiat tekevät teidät onnelliseksi.

Pohtikaa yhdessä, voiko asioita laittaa tärkeysjärjestykseen. Onko jokin asia, mikä tekee kaikista eniten onnelliseksi? Tai jokin asia, mikä tuo vähiten onnellisuutta?

Onnellisuus on jokaisen henkilökohtainen kokemus ja tunne. Jokaisella onnellisuutta tuo eri asiat ja se kuinka paljon onnellisuutta kokee, voi vaihdella. Välillä kokee olevansa super onnellinen ja välillä onnellisuutta on vaikea löytää. Kun saamme kokea onnellisuutta, elämässä on paljon hyvää, iloa ja maailma näyttää värikkäältä meidän silmissämme.

Rukoukseen voitte käyttää lappuja, jotka kerholaiset kirjoittivat. Rukouksen aikana lukekaa läpi lappuja ja sanan kohdalla kerholaiset voivat nostaa käden ylös, jos se tuo heille onnellisuutta.

Rukous: Rakas Taivaan Isä, kiitos että saamme kokea onnellisuutta elämässämme. Meidät tekee onnelliseksi ... (lappujen sanat). Siunaa kaikkia läheisiä ihmisiä ja kaikkia ihmisiä maailmassa. Anna jokaiselle ihmiselle toivoa ja onnea heidän elämänsä. Aamen.

(Sundvik 2022, 102.)

Askartelua

Tämän päivän kerhossa on tarkoitus tehdä äitienpäiväksi haliperhoset.

Tarvikkeet:

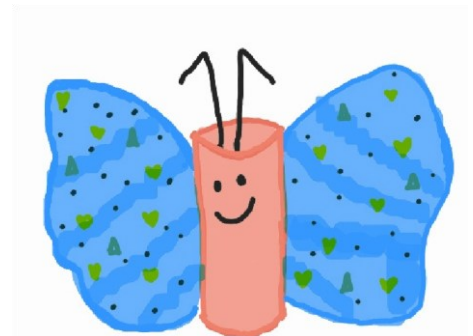
Wc-paperirullan hylsy
 Sakset
 Liimaa
 Tusseja
 Värikkäitä kartonkeja
 Värikästä paperia
 Silkkipaperia
 Leimasimia
 Tarroja
 Piipunrasseja

Näin teet haliperhosen:

1. Valitse haluamasi värinen paperi. Leikkaa paperista wc-paperirullan hylsyn ympärille sopivan kokoinen kaistale. Paperikaistale on sopivan kokoinen, kun se peittää koko hylsyn.
2. Liimaa paperikaistale wc-paperirullan hylsyn päälle.
3. Valitse haluamasi värinen kartonki. Taita noin 20 cm x 10 cm kokoinen kartonki kahtia. Piirrä kartongin toiselle puolelle siiven muoto.
4. Leikkaa siivet niin, että keskikohta jää yhtenäiseksi, että voit liimata siivet keskikohtasta kiinni wc-paperirullaan.
5. Koristele siivet haluamallasi koristeilla. Vain mielikuvitus on rajana! Voit käyttää apuna kaikkia tarvikkeita.
6. Kirjoita perhosen siipien toiselle puolelle onnittelut äidille.
7. Piirrä ja leikkaa perhoselle kasvot. Liimaa kasvot kiinni hylsyyn.
8. Liimaa hylsy siipien koriste puolelle, keskikohtaan kiinni.
9. Askartele pahvista tai käytä piipunrassia tuntosarviksi ja kiinnitä ne oikeaan kohtaan.
10. Valmis!

(Koskinen 2020.)

Tässä piirros
 valmiista perhosesta! ->

Lähteet

Heinimäki, J. 2009. Suomen lasten Raamattu. Helsinki: Otava.

Koskinen, P. 7.5.2020. Kolme vinkkiä äitienpäivään: askartele kukka, haliperhonen tai kolmiulotteinen kortti. Saatavissa: <https://yle.fi/aihe/artikeli/2020/05/07/kolme-vinkkia-aitienpaivaan-askartele-kukka-haliperhonen-tai-kolmiulotteinen>. Viitattu 13.8.2024.

Kosonen, P. 2011. Laulutuuhi. Helsinki: Lastenkeskus.

Leikkipankki. Mannerheimin Lastensuojeluliitto. Saatavissa: <https://leikki-pankki.fi/kaikki>. Viitattu 15.8.2024.

Meillakotona.fi. 25.3.2024. Kuka täällä piipittää? Askartele söpö tipukirjanmerkki lukutoukan lemmikiksi - katso helppo ohje! Saatavissa: <https://www.meillakotona.fi/artikkelit/tipukirjanmerkki>. Viitattu 13.8.2024.

Pikku kakkonen. 25.3.2015. Tipukortti. Saatavissa: <https://yle.fi/aihe/artikeli/2015/03/25/tipukortti>. Viitattu 14.8.2024.

Pulkinen, S. 2023. Kerhonohjaajan hartauskirja. Helsinki: Lasten keskus.

Sundvik, J. 2022. Kerhonohjaajan käsikirja. Helsinki: Lasten ja nuorten keskus.

Super isä on kiva lahja isänpäivänä. (Lastenkirkko) 2021. Saatavissa: https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=Bb_WKQ5UOSQ. Viitattu 14.8.2024.

Oulun ev.-lut. seurakunnat. Nettipyhys. Saatavissa: <https://www.oulunseurakunnat.fi/tule-mukaan/lapsille-jalapsiperheille/pyhakoulu/nettipyhys#Nettipyhys%202019>. Viitattu 8.8.2024.

Kerhonohjaajien Webropol-kysely

Hei kerhonohjaaja! Kiitos, kun olet avannut sinulle tarkoitetun palautekyselyn. Olet ohjannut kokkikerhon opinnäytetyötäni varten tekemäni materiaalin perusteella. Haluaisin kuulla sinulta palautetta kerhon ohjaamisesta. Pyydän sinua siis vastaamaan seuraaviin kysymyksiin. Palautteeseen vastataan anonyymisti, eli ilman nimeä. Kiitos palautteestasi!

1. Minkä viikon kerhon vedit? Kerro viikon numero ja/tai valmistettava ruoka.
2. Oliko kerhokerran suunnitelma selkeä?
3. Oliko ruokaohje ja muiden aktiviteettien ohjeet selkeät?
4. Mikä kerhokerrassa onnistui tai mikä oli hyvää?
5. Missä olisi parantamisen varaa?